Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-нээ гарана | № 152 (14263) | 1976 оной июниин 29, вторник | Сэн 2 мүнгэн

ҮЗЭЛ СУРТАЛАЙ ХҮДЭЛМЭРИИН ГОЛ ШЭГЛЭЛ

Шэнэ хүниие, эрдэм бэлигээр түгэс, болбосорол ехэтэй, марксизм-ленинизмын үзэл сурталда, коммунизмын хэрэгтэ үнэн сэхэ, хамаг хүсэ шадалаа энэ хэрэг бэелүүлгэдэ зорюулжа байха хүниие хүмүүжүүлгэдэ парти үдэр бүриин анхарал хандуулжа байдаг юм. Тиимэ хүниие хүмүүжүүлгэдэ үзэл сурталай хүдэлмэри шиидхэхы үүргэ дүүргэнэ гээшэ.

«Гоосоото үе соо хүнүүдые үзэл сурталай талаар хүмүүжүүлгын асуудалнууд, коммунизмын үнэн сэхэ байгуулагшые — шэнэ ёһоной хүниие һурган хүмүүжүүлгын асуудалнууд манай бүхы хүдэлмэридэ ехэ һуури эзэлжэ байгаа», гэжэ КПСС-эй XXV съезд дээрэ хэһэн тоосоото элидхэл соогоо нүхэр Л. И. Брежнев онсолон тэмдэглээ һэн.

Мүнөөнэй эрхэ байдалда үзэл сурталай, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри онсо удхатай ба бүри ехэ үүргэ дүүргэхэ байна. Наука болон техникын хүгжэлтэ социально-экономическа эрхэ байдал шэнэдхэн хубилгана. Шэнэ үеын хүнүүд урган хүмүүжэнэ, хүн зоной мэдэрэл дээшэлнэ, олонитэ зондо мэдээсэл, соносхол хүргэлгэ үргэн ехэ болоной. Иимэ эрхэ байдалда партиина организацинуудай үзэл сурталай, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри бүри хурса, тодорхой, нүлөө ехэтэй, һонирхолтой, бэедэ татасатай болохо ёһотой. «Тиимэ болохолоороо партиин үзэл сурталай ажал ябуулгын талаар шэнэ зорилгонуудые мүнөөнэй эрхэ байдал табижа байна. Энэ ажал ябуулгын аша үрые дээшэлүүлхэ арга замые манда партиина организацинуудай бодото ажал хүдэлмэри завжа үгэнэ. Энэ хадаа хүмүүжүүлгын бүхы хэрэгые холбон тааруулжа, бүхы дээрэнь комплексноор эмхидхэхэ гэхэ гү, али элдэб бүлэг ажалшадай илгаае хараадаа абажа, үзэл сурталай, политическэ, ажалай хүмүүжүүлгын, һайн гурим заншалтай ойлгоор хүнүүдые хүмүүжүүлгын бүхы хүдэлмэриие нягтаар холбон нэгэдүүлжэ эрхилхэ гэһэн удхатай байна», гэжэ нүхэр Л. И. Брежнев заана.

Имагтал нимээр лэ хүмүүжүүлгын хүдэлмэри эмхидхэхэдээ, олон партиина организацинууд олонитэдэ нүлөөгөө ехээр үзүүлнэ, совет хүнүүдтэ марксизм-ленинизмын үзэл бодол нэбтэрүүлхэ, коммунис ёһо заншалаар, ажалда дуратайгаар, мэргэжэлээ, эрдэмээ ходо дээшэлүүлжэ байхаар ажалшадые хүмүүжүүлхэ хэрэгые һайнаар эмхидхэнэ.

Энэ талаар Улаан Үдын прибор бүтээлгын, эвакуационно заводуудай партиина организацинууд һайн жэшээ харуулна. Эндэ ажалша коллективүүдэй социальна хүгжэлтын, үзэл сурталай хүдэлмэриин холын хараата түсэб табигдаад, амжалтатайгаар бэелүүлэгдэнэ. Тиимэһээл эдэ заводуудай коллективүүдэй дунда һайн ажалай эдэбхи үргэжэл элгэрнэ, ажалай, гүрэнэй журам сахилгын хойноһоо ханга хиналта табигданхай. Продукци гаргаха гүрэнэн түсэб амжалтатайгаар дүүргэгдэнэ.

Тимлюйн цементын заводой партиина организаци үзэл сурталай хүдэлмэриие, социалис мүрысөөе, ажалшадай экономическа һуралсалые һайнаар эмхидхэнэ. Энэнь үйлэдбэриин хүгжэлтэдэ сэхэ нүлөөлнэ. Эндэхи коллектив үнгэрһэн табан жэлэй туршада бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ долоо дахин илажа гараа, үйлэдбэриингөө хүгжэлтын 1975 оной хэмжээндэ үшөө 1973 ондо хүрэһэн байха юм. Политическэ, ажалай, ёһо заншалай талаар хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие зүбөөр тааруулан ябуулһанай аша үрэ энэл байгаа ёһотой.

Борьёогой совхозой партиина организаци хүмүүжүүлгын, үзэл сурталай хүдэлмэриие комплексноор ябуулха ушаа ехэ юумэ хэжэ байдаг. Һурган хүмүүжүүлэгшэдэй, коммунистнуудай үльгэр жэшээ эндэ үргэнөөр дэлгэрэгдэнэ, һайшаагдана. Хүдөөгэй интеллигенци — багшанар, врачинууд, ажахын һалбаринуудай бусад мэргэжэлтэд үзэл сурталай хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Иимэ жэшээнүүдые дурдаха болоо һаа, олон байха.

Үзэл сурталай хүмүүжүүлгын бүхы хүдэлмэриие зүбөөр тааруулан эмхидхэхэ гээшэ гол шухала удха шанартай. КПСС-эй XXV съезд энээниие хүмүүжүүлгын бүхы хүдэлмэриин гол шэглэл гэжэ зааһан байна.

Мүнөө үзэл сурталай хүдэлмэриин гол зорилго гэбэл, КПСС-эй XXV съездын материалнуудые шудалха тайлбарилан онилгуулха хэрэг болоно. Энэ талаар зарим газарта дутуу дунданууд үзэгдэнэ. Энээн тухай КПСС-эй обкомой хоёрдохи пленум заагаад, арбадахи түсэбтэ табан жэлые үзэл сурталай талаар хангаха олон жэлэй хэмжээ ябуулганuудые баталаа. Партиин райкомууд, партиина организацинууд энэ хэмжээ ябуулгануудай ёһоор үзэл сурталай хүдэлмэри ябуулха уялгатай.

Совет хүн бүхэндэ съездын заабаринуудые, шиидхэбэринүүдые хүргэхэ гээшэ политическэ, үзэл сурталай талаар тэдэниие зэбсэгжүүлхэ, тэрэнэй ажалай, нийтэ-политическэ эдэбхиие дээшэлүүлхэ гэһэн удхатай юм.

Тиимэ дээрэһээл энэ хүдэлмэриие эршэ, дэлисэ ехэтэйгээр ябуулха шухала гэһэн КПСС-эй XXV съездын даабариие дүүргэхын түлөө оролдохо гээшэ партиина организацинуудай, коммунистнуудай шухала зорилго мүн.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЫН ОРЛОГШО НҮХЭР В. Э. ДЫМШИЦЫЕ МАТЕРИАЛЬНО-ТЕХНИЧЕСКЭ ХАНГАЛГЫН ТАЛААР СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ГҮРЭНЭЙ КОМИТЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЫН УЯЛГАНУУДҺАА СҮЛӨӨЛХЭ ТУХАЙ

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум иигэжэ тогтообо:

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Вениамин Эммануилович Дымшицэй СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ сэхэ хүдэлмэрилхэ болоһонтой дашарамдуулан, тэрэниие материально-техническэ хангалгын талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшын уялгануудһаа сүлөөлхэ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРНЫЙ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1976 оной июниин 25.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР Н. В. МАРТЫНОВЫЕ СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЫН ОРЛОГШООР, МАТЕРИАЛЬНО-ТЕХНИЧЕСКЭ ХАНГАЛГЫН ТАЛААР СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ГҮРЭНЭЙ КОМИТЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЭЭР ТОМИЛХО ТУХАЙ

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум иигэжэ тогтообо:

Нүхэр Николай Васильевич Мартыновые СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшоор, материально-техническэ хангалгын талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшээр томилхо.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРНЫЙ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1976 оной июниин 25.

* * *

Н. В. Мартынов 1910 ондо түрэһэн, ород, 1932 онһоо КПСС-эй гэшүүн. СССР-эй Гүрэнэй шангай лауреат.

Машинистын туһалагшаар ажалаа эхилһэн юм. Механигаар, мастераар, заводой таһагай начальнигаар хүдэлмэрилөө. 1933—1934 онуудта Совет Армида алба хэжэ байгаа. Һүүлээрнь цехэй начальнигаар, ахамад механигаар, ахамад инженерээр, заводой директорээр хүдэлмэрилбэ. 1941 онһоо зэбсэг хэрэгсэлнүүдэй наркомой орлогшо, СССР-эй тракторна ба хүдөө ажахын машина бүтээлгын министрэй орлогшо байһан. 1960 онһоо Узбегэй ССР-эй СНХ-ган түрүүлэгшээр, Узбекистанай КП-гэй ЦК-гай секретаряар ажаллаа. 1964 онһоо СССР-эй СНХ-гай түрүүлэгшын орлогшо — СССР-эй министр байһан. 1965 онһоо материально-техническэ хангалгын талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшоор ажаллаа.

СССР-эй зургаадахи, долоодохи, наймадахи, юһэдэхи зарлалнуудай Верховно Соведэй депутадаар һунгагдаһан байна.

Республикымнай ажалай үдэр

ҺАЙН БЭЛЭДХЭЛТЭЙ

Хориин аймагай ажахынууд хониндой нооһо хайшалха харюусалгата хаһадаа эртээнһээ һайнаар бэлдэһэн, бүхы 14 пунктаяа хүсэд түхеэрһэн юм. Байгша ондо ажахынуудта бүхыдөө 108.866 хониной нооһон хайшалагдахаар хараалагдана. Ажалай 10—12 үдэрэй туршада эды олон хониной нооһо суглуулжа дүүргэхын тула пунктнуудта 496 электромашина тодхожо, нооһонон шанар шалгаха 9 лаборатори эмхидхэһэн, нооһо даража тюк болгон багсалха 15 түхеэрэлгэ тодхогдонхой. Мүн ажахы бүхэнэй пунктнуудта ажаллаха классировщигууд, лаборантнууд аймагай бэлэдхэлэй пунктын дэргэдэ тусхай курсада һуража гараа.

Иигэжэ эрхим һайнаар харюусалгата хаһадаа бэлдэһэн Хүлэй, Дээдэ-Тайлсын, Үдын, Хүрбын совхозууд хониной нооһо хайшалха хүдэлмэреэ эдэ үдэрнүүдтэ ябуулжа эхилбэ. Түрүүшын үдэрһөө хайшашад «сагаан алта» хуряалгаяа эмхитэйгээр ябуулжа, һайн шанартай нооһо ехээр абахын түлөө мүрысэн ажаллажа оробо. Мүнөө ажахынуудай хониной нооһо хайшалха пунктнуудта хайшашадай хэпэн ажалай үдэр бүриин дүн согсологдожо олондо дуулагдана. Онсо шалгарагшадай хүндэлэлдэ зорюулжа, ажалай Алдар солын туг үргэгдэнэ. Нооһо хайшалагшад хура бороогүй эдэ үдэрнүүдтэ эршэмтэйгээр ажаллажа байна.

Д. ДОРЖИЕВ,
хүдөө бэшэгшэ.

Баргажанай аймагай Уланай колхоз хүдөө ажахын продукци гүрэндэ худалдаха юһэдэхи табан жэлэйнгээ түсэб үлүүлэн дүүргэжэ, РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет болон ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан тугта хүртэһэн байна. Энэ колхозой һү һаалиин фермэнүүдэй бригадир Николай Архипович Соломинский гэгшэдэ манай корреспондент хэдэн асуудалтайгаар хандаһан байна. Тус хөөрэлдөөн тухай доро толилогдоно.

ЗУНАЙ БЭЛШЭЭРИДЭ

Манай хөөрэлдөөн

Фермынтнай коллектив социалис мүрысөөндэ хэр амжалта туйлажа ябнаб?

Мүнөө социалис мүрысөөнэй таба һарын дүнгөөр колхозойнгоо фермэнүүдэй дунда түрүү һууриda гараһан байнабди. Ахалагша һаалишан О. Ш. Пиртановагай хүтэлбэрилдэг коллектив үнгэрһэн һарада һү гүрэндэ тушааха түсэбөө 110 процент дүүргэһэн, үнеэн бүриһөө 749 килограмм һү һааһан юм. Тиигэжэ нэгэдэхи һууриda гаража, колхозой правлени болон паркомой Улаан тугта, мүнгэн шанда хүртэһэн байна. Тиихэдэ манай бригадын ахалагша һаалишан Е. Г. Базаровагай хүтэлбэрилдэг фермэ мүрысөөндэ хоёрдохи һуури эзэлжэ, мүнгэн шанда хүртөө.

Бригадын фермэнүүд һү гүрэндэ тушааха таба һарынгаа зорилго 104,1 процент дүүргэв. Һаалишад О. Ш. Пиртанова, Е. Г. Базарова, Е. Ш. Балаганова, Д. Б. Шагдурова болон бусад илангаяа һү ехээр һаана. Манай бригада мүнөө һү гүрэндэ тушааха хахад жэлэй даабари дүүргэд, түсэбһөө гадуур 70 центнер һү тушааха уялга абанхай. Һү һаали дээшэлүүлхын тула үнеэдээ сагсоонь тугаллуулха гээшэ шиидхэхы үүргэтэй байһаниинь элитэ. Искусственна аргаар үнеэ үрэжүүлгын пункт эндэ һаадгүй хүдэлдэг. Тэрэнэй ажалые дүршэлтэй техник-үрэжүүлэгшэ Ц. Ш. Балаганова эрхилнэ.

Зунай бэлшээриин арга боломжо гүйсэд хэрэглэхэ талаар ямар хэмжээнүүдые абанабта?

Бригадын гүүртэнүүдтэ бүхыдөө 335 үнеэн, гунжан харууһалагдана. Үглөөгүүр эртэ үнеэдээ һаагаад, 5 час 30 минутаһаа оройтуулангүй һүрэгөө бэлшээридэ гарганабди. Бэлшээримнай багашаг, тойроод ондоо гүүртэнүүд олоороо зуһана. Тиимэһээ бэлшээриеэ хубаарилаад, ногоонойнь ходо һайжархын тула һэлгэжэ малаа манаһаоди. Уһа сөөрэмдэ дүтэлүүлжэ, малаа дуран соонь ундалуулдагбди. Үдэрэй халуунда амаруулаад, дахинаа бэлшээгдэдэг юм. Үдэшын һаалиин һүүлээр малаа бэлшээрндэнь гаргаад, бүхэли һүниндөө манагдана. Зуһаланда ерэһээр үнеэдэй һү шэмэ дээшэлжэ байна. Литр һүн бүриин 300 грамм хүртэхөөр нэмэлтэ тэжээл малда үгтэнэ. Талха тарһанайнь зүйлые модон боошхонууд соо уһантай холижо эһээгээд үнеэдтэ эдюулнэбди. Һааһан һүеэ һайн шанартайгаар тушаахын түлөө баһал оролдогдоно. Тоһоной заводой дэргэдэ һү шалган абадаг лаборатори нээгдэнхэй. Фермэ бүридэ һү хүргэдэг мүльһэтэй холодильник хүдэлдэг, һү һайнаар сэбэрлэжэ шүүхэ, амһарга сэбэрээр угааха, хадагалха хэрэгтэ гол анхарал табигдадаг.

Тугалнуудаа зунай бэлшээрндэ тобиржуулха гээшэ шухала. Бригадын ахалагша тугалшан Ц. У. Шарушкина тугалнуудаа томо жэжээрнь илгажа бэлшээдэг. Хара-Уһанай тоһоной заводой дэргэдэ хэмэл һү бэлдэдэг цех бии. Тэндэ бригадын хүдэлмэрилэгшэ Гомбо Аригунов гурбадахи нажараа хэмэл һү тугалнуудта бэлдэнэ. Мүнөө бригадын фермэнүүд бүхыдөө 157 тугал абаад түлжүүлжэ байна.

Николай Архипович, малшадай эрилтын ямараар хангагдажа байһан тушаа хөөрэжэ үгыт?

Малшаднай булта гэр байраар хангагданги. Нэгэ шэнэ гэр энэ жэл нэмэжэ баригдаба. «Туяа» гэжэ культбазада киноаппаратура тодхогдоһон. Киномеханик В. Р. Баяндуев шэнэ фильмүүдые асаржа, малшадта харуулдаг байна. Медицинскэ пунктын фельдшер С. Н. Чойропова манай Хара-Уһанай бүхы малшадые хангана. Бааза дээрэмнай мүн магазин нээгдэнхэй. И. Э. Гомбоевагай хүтэлбэреэр эндэмнай саад нээгдэжэ, малшадай үхибүүдэй тэндэ байхада аятай, ажалдаа таталюургүй ябахадань амар болобо. Богонёор хэлэхэдэ, манай малшадай ехэ бүтээсэтэйгээр хүдэлмэрилхэ бүхы арга боломжо байгуулагданхай гэхэдэ алдуугүй.

ОРОЛДОЛГЫН АШААР

Асбоцементнэ хэрэгсэлнүүдые гаргадаг манай заводой коллектив барилгын материал һайн шанартайгаар, ехээр гаргажа, һара бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэхэ хэрэгтэ ехэ анхарал табина. Продукциин шанар һайжаруулха хүдэлмэри эмхидхэн хүтэлбэрилхэ Львовой предприятинуудай дүршэлые хэрэглэжэ эхилэнхэй оди. Шанар шалгаха бүлэгүүд, постнууд эмхидхэгдэнхэй. Түсгаар түсэб зохёогдоод, хамаг ажал энэ түсэбэй ёһоор хэгдэнэ.

Хүдэлмэришэднай продукциин шанарые улам һайжаруулан, даабаряа үлүүлэн дүүргэнэ. Байгша оной таба һарын даабариһаа гадуур 243 мянган хэһэг һайн шанартан шифер гаргажа, хэрэглэгшэдтээ эльгээгээбди. Продукци худалдаха даабари 38 мянган түхэригөөр үлүүлэгдээ. Үнгэрһэн жэлэйхидэ орходоо һураггүи ехээр продукци гаргадаг болообди. Недондо жэлэй табан һаратаи сасуулаад үзэхэдэ, 4 процентээр ехэ продукци гаргаа гэхэ гү, али 362 мянган түхэригөөр ехэ продукци худалдаһан байнабди.

Коллективнай арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлые ехэ амжалтатайгаар эхилээ. Хүдэлмэришэднай туйлаһан амжалтаяа улам арьбадхаха гэһэн зорилго табина. Г. П. Некрасов, А. П. Колмаков гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданuудай хүдэлмэришэд эрхим түрүү ажалаараа бэшэнэй дундаһаа шалгарна.

Жэшээлхэдэ, Геннадий Павлович Некрасовай бригадын коллектив таба һарын даабариһаа гадуур 16 мянган хэһэг шифер гаргаһан байха юм. Эдэнэр бүхы продукцияа эрхим шанартайгаар бүтээнэ. Бригадынь гэшүүдэй дунда ажалай журам эбдэдэг, даабаряа дүүргэдэггүй хүдэлмэришэд үгы. Эдэнэр жэлэй эхинһээ социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябана. Һара бүриин дүнгөөр мүнгэн шан абана.

А. П. Колмаковой бригадын хүдэлмэришэд социалис мүрысөөндэ хоёрдохи һуури эзэлнэ. Шифер һайн шанартайгаар гаргажа байһаар.

Лидия Антоновна Дроновагай хүтэлбэрилдэг транспортна цехэй коллектив ехэ амжалтатай. Эдэнэр заводой коллективэй гаргаһан продукци сагболзор соонь загонуудта тээжэ, хэрэглэгшэдтээ эльгээнэ. Транспортна цехэй коллектив энэ жэлэй нэгэдэхи квартал соо дэлгэрһэн мүрысөөндэ илажа гаранхай.

Заводоймнай хүдэлмэришэд һайн шанартай продукци ехээр гаргажа, 1976 оной даабари болзорһоонь урид дүүргэхын тула хаба шадалаа гамнангүйгөөр хүдэлжэ байна.

Н. ПОЗДНЯКОВА,
Тимлюйн асбоцементнэ хэрэгсэлнүүдэй заводой инженер.

ҺАРААР УРИДШАЛААБДИ

Һүүлэй үдэрнүүдтэ Байгал шадар хура бороо орожо, тужын харгы ехэ муудаа. Гэбэшье манай Байгалай леспромхозой жолоошод ёһотоил баатаршалга гаргана. Сүүдхэдээ дунда зэргээр 900—950 кубометр модо ойһоо шэрэжэ, даабаряа үлүүлнэ. Мүнөө дулаан боложо, һоно батаганаан олошоронхой. Газар гэдэжэ, тракторнуудта хүндэ болобо. Леспромхозоймнай хүдэлмэришэд байгаалиин энэ олон бэрхэшээлнүүдые гаталан, эдэбхи ехэтэйгээр хүдэлнэ. Модо бэлэдхэхэ, доодо складта шэрэхэ даабаряа дүүргэхын тула бултадаа оролдоно.

Манай коллектив соо олон жэл хүдэлжэ ябаһан Петр Прокопьевич Бурдуковский 1974 ондо томодхогдоһон бригада эмхидхээ бэлэй. Энэ коллектив «1975 ондо 90 мянган кубометр модо бэлэдхээ һэн. Петр Прокопьевич Бурдуковскиин бригадын гэшүүд энэ жэл 102 мянган кубометр модо бэлэдхэхээр социалис уялга абаад. Итанцын леспромхозой түрүү хүдэлмэришэн Л. С. Мельниковэй бригадын коллективые мүрысөөндэ уряа бэлэй.

Жэлдээ 102 мянган кубометр «Забайкаллес» нэгэдэлэй коллектив соо иимэ уялга абаһан хүдэлмэришэд һая нааша үзэгдөөшьегүй байха. Гэд П. П. Бурдуковский энэ зорилгоёо бэелүүлжэ шадаха гү? Энэ бригадын хүдэлмэришэд олоной анхарал татахын тула иимэ уялга абаһан зон бэшэл ааб даа. Дундаа һайса хөөрэлдэһэн, мэргэжэлтэдтэй зүбшэн хэлсэһэн, арга боломжонуудаа хаража, тэнсүүлжэ үзэһэн байна.

Эдэнэр Итанцын леспромхозой хүдэлмэришэдтэ тон адлирхуу хадалиг газарта модо бэлэдхэнэ. Мүнөө оригададань хорин хоёр хүн. 1,5 халаанай гуримаар ажаллана. Һарадаа дунда зэргээр 9—9,5 мянган кубометр модо бэлэдхэжэ, даабаряа холо үлүүлнэ. Энэ жэлэй таба һара соо 49.841 кубометр модо бэлэдхэжэ, үндэр бүтээсэ туйлаба.

— Бидэнэр энэ жэлдэ 102 бэшэ, 110 мянган кубометр модо бэлэдхэхэ аргатайбди, — гэжэ бригадир П. П. Бурдуковский хэлэдэг. Энэнь һайрхаһан хэрэг бэшэ. Арга боломжонуудаа һайса тооложо үзэһэн дээрэһээл, хамта хүдэлдэг нүхэдтөө этигэн найдажа ябадаг хадаа иигэжэ хэлэнэ бшуу. Таба һарынь дүн хаража үзэхэдэ, Петр Прокопьевич Бурдуковский хэлэһэн үгэдөө хүрэхэ арга боломжотой гээд этигэхээр.

Семен Алексеевич Забановаи хүтэлбэрилдэг Котокель пунктын коллектив жэлэй эхинһээ муу бэшээр хүдэлнэ. Таба һарын даабариһаа гадуур 1500 кубометр модо бэлэдхээ. Эдэнэр июнь соо бүри һайнаар хүдэлнэ. С. А. Забанов дүршэлтэй инженер хүн. Ажалаа зүбөөр эмхидхэнэ. Хүдэлмэришэдэй урда шанга эрилтэ табина. Энэ пунктын коллектив түрүүшын хахад жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэнэ.

Г. Ч. Болонев, А. М. Голубев, И. В. Белоусов гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданuудай коллективүүд ажалай түрүүшүүлһээ жэшээ абан амжалтатайгаар хүдэлнэ. Леспромхозоймнай хүдэлмэришэд арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ иимэ оролдосотой бэрхээр хүдэлнэ. Таба һарын даабариһаа гадуур 19 мянган кубометр модо бэлэдхэжэ, 14 мянган кубометр модо доодо складта шэрээбди. Продукци худалдаха түрүүшын хахад жэлэй даабари июниин 1-дэ дүүргээ һэмди. Бидэнэр саашадаа бүри шангаар хүдэлжэ, амжалтаяа улам арьбадхахаар зоригжонхойбди.

С. ГРИШКИН,
Байгалай леспромхозой директор.

Советскэ Союзай Коммунис партиин делегаци июниин 27-до Берлин ошохоор мордобо.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Шереметьевскэ аэродром дээрэ үдэшэлгын үедэ.
Фото-телеграфаар абтаһан зураг.

КПСС-эй ДЕЛЕГАЦИ БЕРЛИН ЕРЭБЭ

БЕРЛИН. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэй Советскэ Союзай Коммунис партиин делегаци Европын коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай конференцидэ хабаадахын тула июниин 27-до ГДР-эй ниислэлдэ ерээ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарев, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. Катушев делегациин бүридэлдэ оронхой.

Нүхэр Л. И. Брежневые СЕПГ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь Э. Хонеккер, СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд Г. Аксен, Х. Зиндерман, В. Ламберц, Э. Мильке, Г. Миттаг, Э. Мюккенбергер, К. Науман, П. Фернер, В. Штоф гэгшэд Шенефельдын аэродром дээрэ хани халуунаар амаршалба.

СССР-һээ ГДР-тэ байдаг элшэн сайд П. А. Абрасимов, Германидахи совет сэрэгүүдэй бүлэгэй ахамад командалагша армиин генерал Е. Ф. Ивановский угталсаа.

Нүхэр Л. И. Брежневтэ, делегациин гэшүүдтэ пионернүүд баглаа сэсэгүүдые барюулба.

ХИМИ, УРГАСА, БАЙГААЛИ

Минеральна үтэгжүүлгэнүүдтэ хабаатай асуудалнуудаар уласхоорондын VIII конгресс тараа.

Уласхоорондын агрохимигүүдэй VIII конгресс табан үдэрэй туршада Москвада боложо, «Минеральна үтэгжүүлгэ — ургаса — байгаали» гэһэн асуудал зүбшэн хэлсээд, тараба. Дэлхэйн 41 оронһоо ерэһэн хоёр мянга табан зуун эрдэмтэд болон мэргэжэлтэд дүй дүршэлөө, научна бодомжонуудаа халан абалсаһан. Хүдөө ажахыда хими үргэнөөр хэрэглэн, дэлхэйн эдеэ хоолой нөөсые улам арьбадхаха арга боломжонуудые зүбшэн хэлсэһэн байна.

Минеральна үтэгжүүлгэ хэрэглэһэнэй ашаар индустриальна оронуудтахи тариаланнуудай ургаса һүүлэй хэдэн арбаад жэлэй турша соо гурба-дүрбэ дахин нэмээ. Үтэгжүүлгэнүүдые ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэхын тула агрохимическэ шэнжэлгэнүүд хаа хаанагүй хэгдэдэг болоо. «Хүдөө ажахыда хими хэрэглэхэ» гээшые элитэ мэдээжэ совет эрдэмтэ академик Д. Н. Прянишников бодото дээрэнь бэелүүлээ гээд конгресс дээрэ тэмдэглэгдэбэ. Гадаадын мэргэжэлтэдэй сэгнэлтын ёһоор газарай үрэжэл улам арьбадхахын түлөө тэмсэлэй бүхы асуудалнуудаар СССР мүнөө түрүү һуури эзэлнэ.

Агрохимигүүдэй ехэ хуралдаанай түгэсхэлэй пленарна заседани июниин 26-да болобо.

Дүй дүршэлөө, научна бодомжонуудаа эндэ халан абалсаһан ушар хүдөө ажахын эрдэмые хүгжөөлгэдэ, дэлхэйн улад зониие эдеэ хоолой зүйлнүүдээр бүри һайнаар хангаха аргануудые бэдэрэлгын талаар элдэб оронуудай эрдэмтэд болон мэргэжэлтэдэй харилсаа холбоо бэхижүүлхэ хэрэгтэ тула хүргэхэ гэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ.

(ТАСС)

СССР-эй Ленинскэ ба Гүрэнэй шангуудые олгохо комитедһээ

Литературын, искусствын ба архитектурын талаар СССР-эй Ленинскэ болон Гүрэнэй шангуудые олгохо СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи комитет СССР-эй 1977 оной Гүрэнэй шангуудта зууршалагдаха зохеол бүтээлнүүдые абана. Тиимэ зохёол бүтээлнүүд 1976 оной декабриин 15 хүрэтэр абтаха.

Байгша оной июниин 15-һаа хожом бэшэ тунхаглагдаһан (бүтээгдэһэн) зохёолнууд абтаха. Зууршалагдаха научна зохёол бүтээлнүүд 1975 оной декабриин 15-һаа хожом бэшэ тунхаглагдаһан байха ёһотой.

Зууршалха ба бэлдэхэ хүдэлмэритэй холбоотой бүхы асуудалнуудаар Литературын, искусствын ба архитектурын талаар СССР-эй Ленинскэ ба Гүрэнэй шангуудые олгохо комитедтэ иимэ адресаар хандаха: Москва, ГСП 4, Неглинная улица, 15.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ЮҺЭДЭХИ ЗАРЛАЛАЙ ГУРБАДАХИ СЕССИИН НЭЭГДЭХЭ ТУХАЙ

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй сесси 1976 оной июниин 30-да үглөөнэй 10 сагта Соведүүдэй байшангай конференц-зал соо нээгдэхэ.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ДЕПУТАДУУДАЙ АНХАРАЛДА

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй гурбадахи сессидэ ерэһэн депутадуудай регистраци Соведүүдэй байшангай 409-дэхи таһагта үглөөнэй 10 сагһаа үдэшын 7 саг болотор үргэлжэлхэ, заседаниин нээгдэхэ үдэр Соведүүдэй байшангай конференц-зал соо үглөөнэй 8 саг 30 минутаһаа хэгдэхэ. Телефонууд: 2-47-22 ба 2-56-08.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ СТАРЕЙШИНЭНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ЗАСЕДАНИ ТУХАЙ

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй старейшинэнүүдэй соведэй заседани 1976 оной июниин 30-да үглөөнэй 9 сагта Соведүүдэй байшангай конференц-зал соо болохо.

ШУХАЛА ҺАЛБАРИИН ЭРШЭТЭ ДЭЛИСЭ

АРБАДАХИ ТАБАН ЖЭЛДЭ РЕСПУБЛИКЫН МАШИНА БҮТЭЭЛГЫН, МЕТАЛЛ БОЛБОСОРУУЛГЫН ПРОМЫШЛЕННОСТИИН ХҮГЖЭЛТЭ ТУХАЙ

Арадай ажахые арбадахи табан жэлдэ хүгжөөхэ хэрэгтэ республикымнай промышленностиин гол һалбари болохо машина бүтээлгэ ба металл болбосоруулга ехэ һуури эзэлхэ юм. Энэ һалбариин предприятинууд самолёт. элдэб орёо приборнуудые, электрын машинануудые гол мүрэнүүдээр тамарха судануудые, түмэр хүүргэнүүдые. автокрануудые болон бусад олон зүйлэй продукци бүтээнэ, мүн локомотив, вагон, автомобиль, тракторнуудые заһабарилна.

Арадай ажахын бүхы һалбаринуудта техническэ дэбжэлтэ туйлаха хэрэгтэ ехээр нүлөөлдэг машина бүтээлгын ба металл болбосоруулгын һалбари арбадахи табан жэлдэ урданай мэтэ хурдан түргэнөөр хүгжэхэ байна. Бүхыдөө республикымнай предприятинуудта промышленна продукци үйлэдбэрилгэ 37 процентээр дээшэлхэ гэжэ хараалагдана. Тэрэнэй горитой хубиинь машина бүтээлгын ба металл болбосоруулгын продукци болохо юм.

Локомотив-вагон заһабарилгын, прибор бүтээлгын, авиационно. «Теплоприбор», «Электромашина», судна бүтээлгын, Элхиин авто-заһабарилгын, Шэнэ-Бэрээнэй механическа заводууд энэ табан жэлдэ үргэдхэгдэхэ, шэнээр зэбсэгжүүлэгдэхэ байна. Эдэ предприятинуудта шэнэ цех, участогууд баригдаха, үргэлжэ дээрээ оньһожоруулагдаһан участогууд байгуулагдаха, автомат, автомат шахуу линии, конвейернүүд тодхогдохо юм.

Энээнэй ашаар приборнуудые бүтээлгэ 1,5—2 дахин, электродвигательнүүдые бүтээлгэ 1,5 дахин, кран бүтээлгэ 20 процентээр дээшэлүүлэгдэхээр хараалагдана. Хүүргэнүүдэй түмэр хэрэгсэлнүүдэй заводой үйлэдбэри нилээд ехээр үргэдхэгдэжэ, мүнөө үеынхиһөө гурба дахинһаа ехэ продукци бүтээн гаргаха шадалтай болохо юм.

Лениннэй орденто ЛВРЗ-дэ шэнэдхэн байгуулгын ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ юм. 18 мянган дүрбэлжэн метр талмай эзэлхэ электромашинна цех шэнээр баригдаха, локомотивна депо баригдаха, олон цехүүд үргэдхэгдэхэ, һэльбэн шэнэдхэгдэхэ байна. Тиихэдээ заводой бүхы цехүүд шэнэ, бүтээсэ ехэтэй техникэ, түхеэрэлгээр хангагдаха, ехэ продукци бүтээн гаргагдаха. Табан жэлэй һүүлшын 1980 ондо 1975 онойхитой сасуулхада продукци үйлэдбэрилгэ 18—20 процентээр дээшэлхэ ёһотой. Ерээдүй сагта локомотив-вагон заһабарилгын завод БАМ-ай локомотивуудые, вагонуудые заһабарилха, запас частьнуудаар хангаха гол предприятинуудай нэгэниинь болохо юм.

Республикымнай машина бүтээлгын предприятинуудай гаргаһан электрын машинанууд, орёо приборнууд аха дүү социалис оронуудта, хүгжэнги капиталис гүрэнүүдтэ һайн мэдээжэ болонхой. Дэлхэйн 50 гаран гүрэнүүдтэ эльгээгдэнэ.

Энэ һалбариин бүтээдэг машина, приборнуудта республика дотороо эгээл түрүүн Гүрэнэй шанарай тэмдэг олгогдоо һэн. «Электромашина», «Теплоприбор», прибор бүтээлгын заводуудай электродвигательнүүд, хэдэн түхэлэй приборнууд, «Агидель» гэжэ электробритвэ нимэ тэмдэгтэ хүртэнхэй.

Продукциин шанар һайжаруулха хүдэлмэри эмхидхэн хүтэлбэрилхэ Львов хотын предприятиинуудай дүршэл нэбтэрүүлхэ бэлэдхэл хэгдэжэ эхилээ. Үйлэдбэрине автомат аргаар эмхидхэн хүтэлбэрилхэ онол арга (АСУП) мүн лэ эгээл түрүүлэн машина бүтээлгын, металл болбосоруулгын предприятинуудта хэрэглэгдэжэ захалаа.

Гол һалбаримнай предприятинуудта техническэ дэбжэлтэ туйлаха хэрэгтэ зорюулагдаһан комплексно холын хараата түсэбүүд зохёогдожо, бэелүүлэгдэжэ байнхай.

Машина бүтээлгын, металл болбосоруулгын зарим предприятинуудай арбадахи табан жэлдэ хэр зэргэ хүгжэхэ, хубилгагдаха тухай доро толилогдоһон материалнууд дотор хэлэгдэнэ.

ТЕХНИЧЕСКЭ ДЭБЖЭЛТЫН ШИИДХЭХЫ ҺАЛБАРИ

Республикын машина бүтээлгын, металл болбосоруулгын предприятинууд юһэдэхи табан жэлдэ үйлэдбэриингөө хэмжээе 76 процентээр, гол фондуудаа 156 процентээр үргэдхөө һэн.

Шэнэ техникэ үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэнэй, эмхидхэлэй-техническэ хэмжээ яруулга бэелүүлһэнэй ашаар үнгэрһэн табан жэлэй туршада 34 миллион түхэригэй экономическа ашаг үрэ абтаа.

Үйлэдбэреэ техническэ талаарнь шэнээр зэбсэгжүүлхэ, ашаг үрыень һайжаруулха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, материал гамтай һайнаар хэрэглэхэ олон шухала асуудал амжалтатайгаар шиидхэгдэһэн юм. Энэ хэрэгтэ шэнэ юумэ үүсхэдэг хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй оруулһан хубита горитой ехэ. Уралан нарижуулгын дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэнэй ашаар 9 миллион түхэригэй алмалта хэгдэбэ. Тиихэдэ инженер, технигүүдэй зохёон байгуулхы ажалай хубита 1971 онойхитой сасуулхада 8,3 дахин ехэ болоо. Тэдэнэр үнгэрһэн табан жэлэй хугасаада 21,3 миллион түхэригэй экономическа ашаг үрэ үгэхэ уралан нарижуулгын, ухаалан зохёолгын дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэн байна.

Хэрбээ партийна ба профсоюзна организацинуудай, ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй кадрнуудайнгаа юрэнхы бэлэдхэл, мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхэ асуудалда еһотой анхарал хандуулаагүй һаань, хамтын һайн үрэ дүн туйлахань бэрхэшээлтэй байха һэн. Табан жэлэй туршада 48 мянган хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ямар нэгэ һуралсалда хабаадалсажа байгаа. 33,2 мянган хүн мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлһэн, 4,2 мянган хүдэлмэришэд хоёрдохи мэргэжэл шудалһан юм.

Машина бүтээлгын ба металл болбосоруулгын олонхи предприятинууд үргэдхэгдөө, шэнэдхэн байгуулагдаа. Энэ хүдэлмэри арбадахи табан жэлдэ үргэлжэлүүлэгдэхэ юм.

«Теплоприбор» заводой коллектив продукци худалдаха табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ һэн. Мүн үйлэдбэриин хэмжээн 2 дахинһаа ехээр, ажалай бүтээсэ 61,6 процентээр дээшэлээ. Иимэ амжалта ямар аргаар туйлагдааб гэхэдэ, заводой үйлэдбэри шэнээр зэбсэгжүүлэгдэһэн, үйлэдбэриин талмай үргэдхэгдэһэн байна. Мүнөө завод 38 элдэб янзын продукци бүтээн гаргадаг болоо. Завод шэнэдхэн байгуулагдаа.

Үйлэдбэрие автомат аргаар эмхидхэн хүтэлбэрилхэ онол арга (АСУП) хэрэглэгдэжэ эхилээ.

Металл отолхо бүтээсэ ехэтэй түхеэрэлгэ, поточно ба конвейернэ лининүүдые тодхохо талаар ехэ хүдэлмэри прибор бүтээлгын заводто хэгдээ, хэгдэхэ юм. Заводой гол үйлэдбэриин механическа цехүүд программна залан хүтэлбэрилгын фрезернэ ба токарна, детальнуудые нарин нягтаар болбосоруулха ондоо шэнэ станогуудаар хангагдаа. Заводой хүдэлмэришэд, инженер, технигүүд үйлэдбэреэ техническэ талаарнь шэнээр зэбсэгжүүлхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана, шухала олон асуудал зүбөөр шиидхэхэ дурадхалнуудые оруулна.

Локомотив-вагон заһабарилгын заводто шэнэдхэн байгуулагдаһан булад шудхалгын цехые транспортна үйлэдбэриин үргэлжэдөө оньһожоруулагдаһан технологи гэжэ тоолохоор. Энээнэй ашаар ганса нёдондо жэлдэ тусхай шудхалга баргалга 3 мянган тонноор дээшэлээ.

Арадай ажахын гол һалбариин предприятинууд бүтээн гаргадаг продукциингаа горитой хубине шэнэдхэһэн байна. Һүүлэй табан жэлэй туршада 280 түхэлэй шэнэ зүйлэй продукци бүтээгдэдэг болоо, урдань үйлэдбэрилэгдэдэг продукциин 52 түхэлынь бүтээн гаргагдахаа болибо.

Предприятинуудые шэнэдхэн байгуулга ба техническэ талаарнь шэнээр зэбсэгжүүлгэ коллективүүдэй дунда социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, һурган хүмүүжүүлгын хүдэлөө улам саашань хүгжөөхэ талаар нартийна организацинуудай ябуулдаг эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэритэй тааралдуулан үнгэргэгдэжэ байгаа. Үйлэдбэриин түрүүшүүл, социалис мүрысөө үүсхэгшэд коллектив бүхэндэ үсөөн бэшэ юм. Мүрысөө үүсхэһэн И. Т. Маковей, В. В. Стефурак, А. И. Плюснин, Д. Л. Разуваев, һурган хүмүүжүүлэгшэд И. Т. Шалаев, О. П. Кудрявцев болон бусад олон түрүүшүүлэй нэрэ республика дотороо мэдээжэ болонхой.

1976—1980 онуудта республикымнай машина бүтээлгын һалбарида валовой продукциин хэмжээн бүхы дээрээ 167 процентээр, ажалай бүтээсэ 154 процентээр дээшэлүүлэгдэхээр түсэблэгдэнэ. Энэ ургалта ямар аргаар туйлагдахаб гэхэдэ, мүнөө хүдэлжэ байгаа предприятинууд техническэ талаараа шэнээр зэбсэгжүүлэгдэхэ, шэнэдхэн байгуулагдаха, үргэдхэгдэхэ юм.

Мүн шэнэ предприятинууд ашаглалгада оруулагдажа, продукци бүтээжэ эхилхээр хараалагдана. Тэдэнэй нэгэн «Бурятсельмаш» завод болоно.

Гол түлэб Байгал-Амарай түмэр замай барилгада эльгээгдэхэ хүүргэнүүдэй түмэр хэрэгсэлнүүдые бүтээдэг заводые үргэдхэхэ ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ юм. Сметын ёһоор 40 миллион түхэригэй гурбан цехтэй шэнэ корпус баригдажа эхилхэнь. Жэлдэ 3 мянган тонно продукци бүтээн гаргаха шадалтай, алюмини конструкцинуудай цех республика дотороо эгээл түрүүлэн барилгын хабсарган-суглуулагдамал ба задалагдамал детальнуудые, шэнэ түхэлэй түмэр конструкци, сонхын рама, холбоодо болон бусад продукци бүтээдэг болохо.

Алюминеэр хэгдэһэн детальнууд шэгнүүрээр бага, жэбэржэ муудадаггүй, ехэ хүйтэндэ найдамтайгаар, бэхи һайнаар хүдэлгэгдэдэг. Тиимэһээ хойто зүгэй районуудта эльгээгдэхэ конструкци бүтээлгэдэ алюмини ехээр хэрэглэгдэхэ юм.

Жэлдээ 30 мянган тонно шудхагдаһан зүйлнүүдые гаргаха хүсэ ехэтэй шудхалаагай цех «Электромашина» заводто ашаглалгада үгтэхэ. Энэ цех мүнөө үеын шэнэ түхеэрэлгээр хангагдаха, эндэ шэнэ технологи зохёон табигдаха юм.

«Теплоприбор» заводой коллектив арбадахи табан жэлдэ шэнэ түхэлэй приборнуудые хэжэ эхилхэ даабаритай. Микроэлектроникын үндэһөөр түрүүшын электрическэ приборнууд, котлоагрегадуудые залан хүтэлбэрилхэ хэрэгсэлнүүд хэгдэжэ эхилхэ.

Шэнэ орёо оньһон приборнуудые бүтээхын тула үйлэдбэреэ нарижуулхэ, шэнээр зэбсэгжүүлхэ зорилго заводой коллективэй урда табигдана. Эндэ үргэлжэ дээрээ оньһожоруулагдаһан цехүүд баригдаха, детальнуудые болбосоруулха ба приборнуудые хабсаргаха поточно лининүүд тодхогдохо, пластмасса болбосоруулха шэнэ технологи үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэхэ юм.

Үйлэдбэреэ техническэ талаарнь шэнээр зэбсэгжүүлхэтэй, шэнэ зүйлэй продукци бүтээдэг болохотой хамта машина бүтээгшэдэй урда үшөө хэдэн шухала зорилго табигдана. Партиин XXV съезд үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, бүхы хүдэлмэриин шанар һайжаруулха асуудалда онсо анхарал хандуулаа.

Нииитын үйлэдбэриин һайн ашаг үрэ туйлаха хэрэгтэ ажалай бүтээсэ шухала удха шанартай. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй ашаар арбадахи табан жэлэй хугасаада промышленна продукци үйлэдбэрилгын бүхы ургалтын 90 процентынь абтаха ёһотой. Энэ асуудал үйлэдбэриче шэнээр зэбсэгжүүлхэ, оньһожоруулха, зарим үйлэдбэридэ үшөө гар хүсөөр хэгдэдэг ажалые машина, техникын аша туһаар бүтээхэ, ашаа ашаха, буулгаха ажал оньһожоруулха хэрэгтэй сэхэ холбоотойгоор шиидхэгдэхэ болоно.

Эдэ бүхы асуудалнуудые хоорондонь холбоотойгоор шиидхэхэ шухала. Тиимэһээ үйлэдбэриин ашаг үрэ, продукциин шанар һайжаруулха хэрэгтэ зорюулагдаһан нэгэ жэлэй ба холын хараата түсэбүүд предприятинуудта зохёогдожо байнхай.

СССР-эй Госпланай, һалбаринуудай министерствын даабариин ёһоор нимэ түсэбүүд судна бүтээлгын, прибор бүтээлгын, локомотив-вагон заһабарилгын, «Теплоприбор» заводуудта зохёогдожо эхилээ.

Машина бүтээлгын предприятинуудай үйлэдбэриин ашаг үрэ, мүн ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, арад зоной хэрэглэмжэ хангаха хэрэгтэ продукциин шанар һайжаруулха асуудал ехэ удха шанартай болоно. Энэ асуудалые комплексно ёһоор шиидхэхэдэ һайн үрэ дүнгүүдэй туйлагдадаг байһые дүй дүршэл элирүүлэн харуулаа.

КПСС-эй Центральна Комитет продукциин шанар һайжаруулха хүдэлмэрие эмхидхэн хүтэлбэрилхэ Львовско областиин комплексно гуримые һайшаан дэмжээд, хаа хаанагүй үргэнөөр хэрэглэхыень дурадхаһан байна. Энэ гурим гологдоһогүй продукци бүтээн гаргаха гэһэн Саратовска предприятинуудай, һайн шанартай продукци бүтээхын тула эгээл түрүүшын деталь, зүйлнүүдһээ эхилээд, бүхы хэрэгсэл һайнаар, бэхеэр хэхэ гэһэн Горьковско областиин дүй дүршэлнүүдһээ үндэһэ һуури абаа. Львовско гурим техническэ, экономическа, социальна ба эмхидхэлэй хэмжээ ябуулгануудые хоорондонь нягта холбоотойгоор нэгэдүүлнэ, тиимэһээ продукциин шанар һайжаруулха хэрэгтэ ехээр нүлөөлнэ.

Республикымнай предприятинуудай коллективүүд энэ гуримые наринаар шэнжэлжэ, хэрэглэжэ эхилхын тула бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэжэ эхилээ. Энэ талаар горитой алхам прибор бүтээлгын, «Теплоприбор», Шэнэ-Бэрээнэй заһабариин механическа заводуудта хэгдэбэ.

Ашаг үрын ба шанарай табан жэл гэжэ соносхогдоһон арбадахи табан жэлдэ урдын дутагдалнууд, алдуунууд элирүүлэн усадхагдаха ёһотой гээшэ. Манай предприятинуудта бии байгаа түхеэрэлгэ, техникэ үшөө хүсэд һайнаар ашаглагданагүй, гол фонднуудһаа продукци абалга бага байһаар. Энэ хадаа хэрэглэгдээгүй ехэ арга боломжонуудай нэгэниинь мүн. Ашаглалгада оруулагдаһан шэнэ завод, цехүүдэй үйлэдбэриин хүсэ шадал хүсэд һайнаар хэрэглэгдэнэгүй. Эдэ дутагдалнууд усадхагдажа, нииитын үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ горитой нэмэлтэ оруулагдаха юм.

Республикымнай арадай ажахын гол һалбари болохо машина бүтээлгэ, металл болбосоруулга һүүлэй үедэ ехээр хүгжөө. Энэ һалбарида продукци бүтээн гаргалга горитой ехээр дээшэлээ, элдэб орёо продукци бүтээгдэдэг болоо. Тиихэтэй хамта машина бүтээлгын һалбарииие улам саашань хүгжөөхэ, үйлэдбэрилэн гаргадаг продукциинь шанарые һайжаруулха зорилго КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэриин ёһоор табигдаа. Энэ һалбари арбадахи табан жэлэй туршада улам хүгжэхэ, гол һуури саашадаа батаар эзэлхэ байна.

А. АКИМОВ,
партиин обкомой промышленностиин таһагые даагшын орлогшо.

ТАНИГДАХААР БЭШЭ БОЛОХО

Манай завод арбадахи табан жэлдэ ехээр хүгжэхэ, үргэдхэгдэхэ юм. Шэнэдхэл байгуулгын гол хүдэлмэри энэ табан жэлдэ дүүргэгдэхэ ёһотой. Харин заводые проектээр хараалагдаһан хүсэндэнь хүргэхэ хүдэлмэри ерэхэ шэнэ табан жэлдэ үргэлжэлүүлэгдэхэ болоно.

Мүнөө заводнай жэлдээ 12,5 миллион түхэригэй промышленна продукци, хэрэглэлэй зүйлнүүдые бүтээн гаргана. Шэнэдхэн байгуулгын хүдэлмэри дүүргэхэдэ завод 60 миллион 800 мянган түхэригэй продукци бүтээхэ шадалтай болохо гэхэ гү, али үйлэдбэриин хэмжээн аяар 5 дахин дээшэлхэ юм.

Бүхы гол цехүүд шэнээр баригдаха, һэльбэн заһабарилагдаха байна. Хабсаралгын шэнэ цех түрүүшын ээлжээндэ баригдахаар түсэблэгдэнэ. Бэлэдхэлэй, хэб хэлгын, инструментальна заһабарилгын механическа, шудхалгын, хэрэглэлэн зүйлнүүдые бүтээхэ цехүүд баригдаха юм. Заводой хоёр дабхар томо шэнэ байшан бодхогдожо, тэндэ гол цехүүд байгуулагдахаар хараалагдана. Мүн инженерно шэнэ байшан баригдаха ёһотой.

Шэнэдхэн байгуулгын хүдэлмэри ерэхэ жэлһээ хэжэ эхилхэбди. Табан жэлэй дүүрэтэр үшөө 11 миллион түхэригэй барилга-хабсаралгын хүдэлмэри хэхэ байнабди.

Барилга-хабсаралгын ехэ хүдэлмэри эрхилхэтэй хамта, продукци бүтээн гаргалгые ехэдхэхын тула горитой бэлэдхэл хэгдэхэ юм. Халуун ууралай даралта шалгадаг приборнуудые бүтээхэһээ гадна, шэнэ түхэлэй хэдэн янзын продукци үйлэдбэрилэн гаргагдаха болоно. Тепловой электростанцинуудта, сетьнүүдтэ хэрэглэгдэхэ авторегуляторнууд тэдэнэй нэгэн. Аяар 38 ондо ондоо түхэлтэй нимэ приборнууд бүтээгдэдэг болохо.

Автомат орёо эдэ түхеэрэлгэнүүдые хэхын тула проектнэ-шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэгдэхэ, технологи бэлэдхэгдэхэ байна. Ерээдүй сагта заводнай танигдахаа болихоор хубилгагдаха байна. Шэнэ янзын продукци бүтээхэ бэлэдхэлэй хүдэлмэри энэ жэлһээ хэгдэхэ юм. Табан жэлэй тэн багһаа зарим шэнэ зүйлэй продукци бүтээжэ захалхабди.

Бүтээн гаргагдадаг приборнуудай шанар һайжаруулха асуудалда ехэ анхарал хандуулагдаха юм. Заводой орёо приборнууд дэлхэйн дэлгүүр дээрэ һайн мэдээжэ болонхой. Байгаалиин ямаршье эрхэ байдалда, халуун оронуудта һаадгүйгөөр хүдэлхэ приборнууд бүтээгдэнэ. Продукциингаа техническэ талыень һайжаруулхатай хамта газаа талыень таатай зохид болгохо, шэгнүүрыень багадхаха хэмжээн бэелүүлэгдэхэ юм.

Тиихын тула шудхалаа хэлгын шэнэ онол арга хэрэглэгдэхэ, хабсаргалгын үйлэдбэридэ конвейернэ лининүүд, приборнуудай шанар шалгаха орёо түхеэрэлгэ тодхогдохо байна. Детальнууд химическэ аргаар болбосоруулагдаха, прибор бүтээлгэдэ шэнэ, бэхи материалнууд хэрэглэгдэхэ болоно.

Приборнууд болон автоматизациин хэрэгсэлнүүдые 1,6—1,7 дахин ехээр, гоолголгын техникын хэрэгсэлнүүдые 1.8 дахин ехээр бүтээн гаргадаг болохо гэжэ КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүд дотор заагдана. Энэ шиидхэбэриин ёһоор заводнай үндэһөөрөө хубилгагдаха, хүгжөөгдэхэ байна.

Н. ГРЫДИН,
«Теплоприбор» заводой таһагай начальник.

> *„Арадай ажахын бүхы һалбаринуудые техническэ талаар шэнээр зэбсэглэхэ үндэһэ һуури бологшо машина бүтээлгые саашаданъ хүгжөөхэ. Машина бүтээлгын болон металл болбосоруулгын продукци үйлэдбэрилгые табан жэлэй туршада 1,5—1,6, дахин ехэдхэхэ.*
>
> *Бүтээн гаргагдадаг машина, түхеэрэлгэ болон приборнуудай шанарыень нилээд һайжаруулха, тэдэнэй техническэ хэмжээ, бүтээсэ болон найдамтай байлгыень һайжаруулха, хүдэлгэхэдэ аюулгүй болгохо“.*
>
> (СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүдһээ).

ХОЁР ДАХИН ДЭЭШЭЛХЭ

Ехэ ашаа шэрэхэ шадалтай машинануудые бүтээхэ, үйлэдбэреэ оньһожоруулха, автомат аргаар хангаха тухай партиин XXV съезд дээрэ заагдаа һэн. Манай заводой коллектив съездын табиһан энэ зорилго бэелүүлхын тула үйлэдбэреэ үргэдхэхэ, продукци үйлэдбэрилгые ехэдхэхэ, шэнэ техникээр зэбсэгжүүлхэ юм.

Хоёр шэнэ түхэлэй автоприцепүүдые бүтээхэ даабари заводто үгтөө. ЗИЛ ба «Колхида» маркын автомашинануудта шагтагалагдаха эдэ прицепүүдые арбадахи табан жэлдэ 15 миллион түхэригтэ бүтээгдэхээр хараалагдана. Мүнөө техническэ документаци зохёогдожо, үйлэдбэри бэлэдхэгдэжэ байна.

К-700 түхэлэй тракторнуудые заһабарилгада хэрэглэгдэхэ конвейер бүтээхэ бэлэдхэл хэгдэжэ эхилээ. Эдэ конвейернүүд арбадахи табан жэлдэ заводоймнай бүтээжэ захалха ондоо шухала продукци болоно. Манай заводто хэгдэпэн конвейернүүд тракторнуудые заһабарилдаг ороной бусад заводуудай үйлэдбэри оньһожоруулха, автомат аргаар зэбсэгжүүлхын тула хэрэглэгдэхэ юм. Мүн ГАЗ-53 маркын автомашина бүтээлгэдэ хэрэглэгдэхэ нэгэ деталь бүтээхэ даабари заводнай абанхай. Эдэ детальнууд ороной машина бүтээлгын предприятинуудта эльгээгдэжэ байха.

Энээнһээ гадна бусад зүйлэй продукци бүтээн гаргалга нилээд дээшэлхэ юм. ГАЗ-69 маркын автомашинын 8—10 мянган кузов, автомашина, автокран, конвейер, кран-балкын, хүдөө ажахын машинануудай запас частьнуудые бүтээлгэдэ хэрэглэгдэхэ зүйлнүүд хэгдэхэ байна.

Заводой үйлэдбэри үргэдхэгдэжэ эхилээ. Нэгэ час соо 150 тонно халуун уурал үйлэдбэрилэн гаргаха котельнэ, 20 мянган дүрбэлжэн метр талмай эзэлхэ технологическа хэрэгсэлнүүдэй ба хэбүүдэй цех, сүүдхэ соо 6 мянган кубометр уһа сэбэрлэхэ сэбэрлэлгын түх[...]рэлгэ болон социально-а[...] һуудалай барилганууд [...]хогдохо юм.

Үйлэдбэриин ашаг ү[...] дээшэлүүлхэ, продукци[...] шанар һайжаруулха түс[...] зохёогдоо. Энэ түсэб[...] ёһоор автомобильнуудые з[...]һабарилха цехтэ поточ[...] оньһожоруулагдамал лини[...]нүүд тодхогдохо байна.

Арбадахи табан жэлдэ [...]воднай үргэдхэгдэхэ, шэн[...] зэбсэгжүүлэгдэхэ гэ[...] Юһэдэхи табан жэлэйхит[...] сасуулхада, заводой үйлэд[...]риин хэмжээн хоёр да[...]һаа ехээр дээшэлхэ г[...] түсэблэгдэнэ.

Мүнөө бүтээгдэжэ оай[...] продукци арбадахи та[...] жэлдэ заводой үйлэдбэр[...] горитой хубияа эзэлһэ[...] байха. Үнгэрһэн табан [...]лэй туршада заводто хэгд[...] эхилһэн ГАЗ-69 машин[...] кузор, автоприцепүүд [...]тээгдэхэ, ДТ-75. Г-100 т[...]торнуудай. Д-108 түх[...] двигательнүүдэй заһаб[...] хэгдэхэ, халуун аргаар [...]бүүд шудхагдаха юм.

Үйлэдбэриингөө арга [...]ломжонуудые хэрэгл[...] арадай хэрэглэлэй зүйл[...]дые бүтээжэ байхабди. [...]лиин хүүгэдэй һан[...] абонементнэ хайрсагха[...]дые хэжэ байхабди.

Партиин XXV съезд [...]лективэймнай урда хэр[...] салга ехэтэй зорилго та[...] Үйлэдбэриин ашаг үрэ [...]шэлүүлхэ, продукци[...] шанар һайжаруулха [...]жээ ябуулга бэелүүлхэ[...] хамта үйлэдбэреэ үргэдх[...] шэнэ түхэлэй продукци[...] тээхэ аргатай болонобди.

Энэ талаар түрүүшын[...] хам хэгдээ. Заһабариин [...] дэлмэри мэргэжүүлхэ, [...] аша таһалгаряагүйгөөр [...] наар хэхэ зорилгоор [...] заводой үндэһэ һуури [...] рятавторемонт» нэгэдэл [...] хидхэгдэбэ. Нэгэдэлэн [...] гөөдэ предприятинь Та[...] ровска заһабариин завод [...]лоно.

С. ЩЕПЕЛЕВ,
Шэнэ-Бэрээнэй механическа заводой ахамад инженер.

ТААТАЙ ЭРХЭ БАЙДАЛ ОЛГОГДОХО

1975 онойхитой сасуулхада 1980 ондо продукци худалдалгые 17,4 процентээр дээшэлүүлхэ зорилго коллективэймнай урда табигданхай. Тиихэдээ мүнөө заһабарилдаг автомобильнуудһаа ондоо, бүри хүсэ ехэтэй машина заһабарилдаг болохобди.

Энэ жэлдэ КРАЗ-255-Л маркын 300 автомобиль заһабарилагдаха байгаа һаа, табан жэлэй һүүлшын 1980 ондо 700 автомашина заһабарилхаар хараалагдана. Үйлэдбэриимнай хэмжээн 23,1 процентээр дээшэлхэ ёһотой.

Заводой цехүүд шэнэдхэгдэхэ, һэльбэн заһабарилагдаха. Энэ хэрэгтэ горитой ехэ капитальна һомололго зорюулагдаха байна. Мүн культурно ажаһуудалай барилга үргэн далайсатайгаар ябуулагдахаар хараалагдаа. 280 үхибүүдэй саад, соёлой байшан тосхондомнай баригдаха болоо. Байрын хэдэн гэр бодхогдохо юм.

Арбадахи табан жэл заводоймнай хүгжэлтын шэнэ шата болохо байна. Хүдэлмэришэдэй ажалай ба ажаһуудалай эрхэ байдал нилээд һайжарха ушартай. Үйлэдбэриин олон процесс оньһожоруулагдаха, цехүүд үргэдхэгдэхэ. Энэ бүгэдын ашаар бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха эрхэ байдал хангагдаха юм.

М. СИЗЫХ,
Элхиин авто заһабарилгын заводой түсэблэлгын таһагые даагша.

БУЛТАНАЙ АНХАРХА ХЭРЭГ

Манай Буряадай республикын ажалшад түмэрэй хаядаһа суглуулха хэрэгтэ ехэ анхарал табина. Промышленна предприятинуудай, хүдөө ажахын олохон коллективүүд һара бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэдэг. Гэбэшье түмэрэй хаядаһа суглуулха хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандадаг, даабаряа дүүргэдэггүй коллективүүд үшөөл бии. Жэшээлхэдэ, «Сельхозтехника», «Забайкаллес» нэгэдэлнүүдэй предприятинууд, Улаан-Үдын хирпиисын заводон коллектив түмэрэй хаядаһа суглуулха даабаряа дүүргэнэгүй.

Республикымнай хүдөө нютагуудта түмэрэй хаядаһан тон муугаар, һанаһанда хүрэхэгүйгөөр суглуулаа. Колхоз, совхозууд 5 һарын дүнгөөр 1500 тонно түмэрэй хаядапа хараалагдаһан түсэбһөө дутуу тушаагаад байна. Ямар шалтагаанһаа боложо түмэрэй хаядаһа суглуулха даабари дүүргэгдэнэгүйб? Энээндэ харюу оэдэрэн, Буряадай «Вторчермет» упраглениин мэргэжэлтэд хүдөөгэй ажахынуудаар ябажа, шалгалта хэһэн юм. Колхоз, совхозуудаар ябахада хэрэглэлһээ гараһан элдэбын оньһон түхеэрэлгэнүүд ехэ олон дайралдана. Хэрэгһээ гараһан эдэ түмэр түдэгые гүрэндэ тушаагаа һаа, аша үрэнь тон лэ ехэ байха һэн. Хүдөөгэй ажахынууд түмэрэй хаядаһа ехэнхидээ һарын гү, али кварталай һүүл багаар тушаадаг байна.

«Сельхозтехника» нэгэдэлэй хүтэлбэрилэгшэд хуушарһан, хэрэгһээ гараһан техникые гүрэндэ тушааха зүбшэл дурата дурагүйгөөр үгэнэ. Энээнһээ боложо колхоз, совхозуудта хэрэглэгдэхээ болиһон элдэб эсын түмэр хура бороодо жэбэржэ хэбтэнэ. Эдэ бүгэдые суглуулжа, гүрэндэ тушааха хэрэгтэй.

Б. БЕРЛОВИЧ,
Буряадай «Вторчермет» управлениин ахамад инженер.

...ЭШЭГ БҮХЭНДЭ ...НХАРАЛ ХЭРЭГТЭЙ

...ртийна, советскэ, ажа... органуудта, ниитын ор...зацинуудта, газетэнүү... редакцинуудта үдэр бү... ажалшадһаа олон тоото ...эг орожо байдаг. Нии... үйлэдбэриин ашаг үрые ...элүүлхэ, ажалай шана... али болохоор һайжа...ха тухай асуудалнуу... ажалшад бэшэгээр дам...ан һанамжа, дурадхалаа ...лна, энэ тэрэ дутагдал...ые шүүмжэлнэ гээшэ. ...нап хүн бүхэнэй эдэбхи ...лэй ургажа байһанине, ...эй гүрэн түрын хэрэгтэ ...нтэйгээр хабаададаг бо... байһанине элирхэйлэн ...улна бшуу.

...алшадай бэшэгүүд ба ...үлгэнүүдтэ анхаралтай... хандажа, тэдэниие саг ... хаража үзөөд, зүб ...хэбэри абаха асуудал ...ехэ удха шанартай. Энэ ...далда манай партиин ...ральна Комитет, Совет... правительство һүүлэй ...ехэ анхарал хандуул... болонхой. «КПСС-эй ... съездын шиидхэбэри...эй үндэһөөр ажалшадай ...түүдэй талаар хэгдэдэг ...мэрние саашадань улам ...аруулха тухай» КПСС... Центральна Комитедэй ...парада абаһан тогтоол ...ниие үшөө дахин элир...эн харуулна. «Бэшэгүү... оролгын улам олошор... ушар, тэдэнэй удхань ... хүнүүдэй ушар ёһо ...ын, ниитынь эдэбхи ...элэй, политическэ бол...олой улам ургажа бай... социалис Эхэ оронойн... саашадаа һалбаран мэн... тула эзэн ёһоор шар... оролдодог, Коммунис ...иин политикада хизаар...эхээр этигэдэг, тэрэнэй ...ческэ хараа бодолые ...эдэг байһые гэршэлнэ» партиин ЦК-гай тогтоол ...онсолон тэмдэглэгдэнэ.

...э шухала хүдэлмэриие ...адань һайжаруулха та... манай республикын ...гай Соведүүд һүүлэй ... ехэ ажал хэдэг болоһон ... Ажалшадай бэшэгүүд ...табигдаһан асуудалнууд ...аар шэнжэлэгдэн хараг... тэдэнэй дурадхалнуу... зохихо хэмжээнүүд аб... болоо. Ажалшадай бэ...үд болон мэдүүлгэнүүд ...ргээр харагданаб, тэ... мүрөөр ямар хэмжээн ...б гэһэн асуудал При...лиин, Загарайн, Хэжэн... аймагай Соведүүдэй гүй...э комитедүүдэй засе... дээрэ харагдаһан байна.

...ПСС-эй XXV съездэ ...гын үедэ ажалшадһаа ... бэшэгүүдэй мүрөөр ... хүдэлмэриин һайн ...алые согсолжо, сааша...үргэнөөр, үйлэдбэридэ ...айгаар хэрэглэхэ шуха...гээд партиин ЦК-гай ...л соо онсолон заагда...нэ асуудалаар Зага...анмагай Соведэй гүй...кэ комитедэй ажал ...гые һайшаамаар.

...э жэшээ харуулая. За... аймсоведэй гүйсэд... тэрэнэй таһагуудта ... ажалшадай бэшэгүүд, ...лгэнүүд тэрэ дороо ...хэлдэ абтажа, тон на...р шэнжэлэгдэн харагда...римтай. «Ажалшадай ...үүдые, мэдүүлгэнүүд ... гомдолнуудые хаража ...гурим тухай» СССР-эй ... Соведэй Президиу...968 оной апрелиин 12-...казай аймагай түбэй ...ицада, Хандагатайн лес...юздо ямараар бэелүү...жэ байһан тушаа айм...эй гүйсэдком шалгажа ...дүнгүүдынь заседани... хаража, дутагдал...ень зааһан тогтоол ... Аймсоведэй гүйсэдко...арюусалгата хүдэлмэри...дэй ажалшадтай уулза...схай гурим — үдэр, саг тогтоогдонхой. Иимэ жэшээнүүд республика доторнай олон.

Гэхэтэй хамта ажалшадай бэшэгүүд ба мэдүүлгэнүүдые хаража үзэхэ асуудалда нютагай зарим Соведүүд ажахын органууд ёһото анхарал хандуулнагүй гээд тэмдэглэмээр. Ажалшадһаа ороһон зарим бэшэгүүд удаан саг соо харагданагүй, табиһан асуудалнуудынь зүбөөр шиидхэгдэнэгүй. Иимэ баримта Хурамхаанай аймагай Һахалиин совхоздо дайралдаа.

Тус ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй нэрэ дээрэ ороһон бэшэгүүд ямаршье бүридхэлдэ абтанагүй, удаан саг соо харагданагүй, авторнуудтань харюу үгтэдэггүй байна. Совхозой хүдэлмэришэн Т. П. Изместьева юнэн үхибүүнэй эхэ юм. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1974 оной сентябриин 25-най Указай үндэһөөр 8 наһа гүйсөөдүй үхибүүдтэ гүрэнэй зүгһөө энэ нүхэр тэдхэмжэ абаха ёһотой байгаа. Тэрээн тухайгаа 1975 оной апрель соо совхозой дирекцидэ мэдүүлгэ бэшээ. Тэрэниинь 1976 оной январь болотор ажахын дирекци хараагүй, харюушье үгөөгүй байба. Тиимэһээ нүхэр Изместьева аймагай прокуратурада хандаха баатай болоо. Тэрэнэй һүүлээр лэ бага наһатай үхибүүдтэнь тэдхэмжэ үгтэдэг болоо бшуу.

Бэшүүрэй аймагай түбтэхи түлишэ худалдадаг конторо, мүн хэрэглэмжэ хангалгын комбинадта ажалшадай бэшэгүүдые саг соонь хараха асуудал хангалтагүйгөөр табигданхай. Дурсагдаһан предприятинуудта ажалшадһаа ороһон бэшэгүүд, мэдүүлгэнүүд бүридхэлдэ абтанагүй, хууляар тогтоогдоһон болзорһоо холо үлүү саг соо харагданагүй, авторнуудтань харюу үгтэнэгүй.

Нижнеангарскын хүүгэдэй сад-яслида хүмүүжүүлэгдэдэг үхибүүдэй түрэлхид Хойто-Байгалай аймсоведэй гүйсэдкомой арадай гэгээрэлэй таһагта мэдүүлгэ барижа, сад-яслиин хүдэлмэри гуримшуулан һайжаруулхые гүйһан байгаа. Теэд тэрэ мэдүүлгэдэнь хэншье анхарагүй, саг соонь зохихо хэмжээ абаагүй. Түрэлхид баһал дээдын органуудта хандаха баатай болоо. Тиигэхэдэл Хойто-Байгалай аймсоведэй гүйсэдком түрэлхидэй мэдүүлгые хаража үзөөд, сад-яслиин хүдэлмэриие һайжаруулха талаар зохихо хэмжээ абаһан байха юм.

«КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдэй үндэһөөр ажалшадай бэшэгүүдэй талаар хэгдэдэг хүдэлмэриие саашадань улам һайжаруулха тухай» КПСС-эй Центральна Комитедэй тогтоол хадаа политическэ ехэ удха шанартай документ мүн болоно. Совет органуудай ажал ябуулгые саашадаа улам нарижуулан найжаруулжа, ажалшадһаа ороһон бэшэг, мэдүүлгэ бүхэндэ анхарал ехэтэйгээр хандаха, тэдэнэй мүрөөр тодорхой һайн шиидхэбэри абадаг болохо эрилтэ нютагай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэй үмэнэ КПСС-эй ЦК-гай тогтоол соо табигдана. Тиимэһээ энэ асуудалые үдэр бүриин хиналтада абаха хэрэг советскэ ба ажахын органуудай, ниитын организацинуудай нангин уялгануудай нэгэн болоно гээшэ.

Н. ЦОКТОЕВ,
Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй эмхидхэлэй инструкторска таһагые даагшын орлогшо.

Түнхэнэй аймагта 23 врач хүдэлнэ. Тэдэнэй дунда РСФСР-эй Элүүрые хамгаалгын министерствын отличник, элүүрые хамгаалгада удаан саг соо хүдэлһэн хүнүүд олон. Залуу врач-педиатор, КПСС-эй гэшүүн Александр Попов Томско медицинскэ институт дүүргээд, табадахи жэлээ хүдэлнэ. Энэ нүхэрнай аймаг соогоо бэрхэ пропагандист гэжэ нэрэтэй.

Даалагагдаһан хэрэгтээ харюусалгатайгаар хандажа, хүндэ үбшэнөөр үбшэлэгшэдтэ саг болзор соонь шадамар бэрхээр туһа хүргэдэг юм. «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденто фельдшер Ханда Аюшеевна Хоренова Тоорын участково больницада удаанай хүдэлнэ.

— Һүүлэй үедэ барилгын хүдэлмэри далайсатайгаар ябуулагдажа байна. Жэшээлхэдэ, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо хоёр дабхар больница баригдажа дүүрэхэ болонхой. Хэрэн дээрэ 50 шэрээтэй хүүгэдэй больница баригдаа. Манай коллектив республика соогоо 2-дохи һуури эзэлжэ, 1.200 түхэриг мүнгэн шанда хүртөө. «773» түхэлэй автомашина, 1-дэхи шатын диплом абаабди, — гээд аймагай ахамад врач, Буряадай АССР-эй габьяата врач Галина Прокопьевна Нилова манда хөөрөө һэн.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Тоорын участково больницын медфельдшер Х. А. Хоренова. 2. Врач-педиатр А. П. Попов.

С. БАЛДУЕВАЙ фототекст.

«БУРЯАД ҮНЭНДЭ» бэшэгдэһэнэй һүүлээр

«ҺҮҮЛГҮЙ ШОНОНУУД»

Иимэ гаршагтай фельетон манай газетын энэ оной майн 29-нэй номерто толилогдоһон байгаа. «Бурводстрой» трестын Бэшүүрэй аймагтахи оньһожоруулагдаһан нүүдэл колоннын хүдэлмэришэд И. Кузьменко, И. Шрамко гэгшэд даабарита ажалдаа халирхайгаар хандана, ажалай сагта архидана. Хэтэрхэдээ эдэ хоёр хүйхэрнүүд Бэшүүрэй совхозой бэлшээридэ ябаһан хонидто машинаар гүйлгэлдэжэ ошоод, нэгыень хулгайлаа. Тус ПМК-гай хүдэлмэришэн А. Слепнев хулгайшадай харата ябадалда туһалаа гээд тэрэ фельетон соо шүүмжэлэгдэһэн юм.

Фельетоной мүрөөр хэмжээ абахынь тула Бэшүүрэй аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомдо газетын редакци хандаһан байгаа.

«Газетэдэ толилогдоһон фельетон соо хэлэгдэһэн баримтанууд булта зүб гэжэ элирүүлэгдээ. Совхозой хони хулгайлһан И. Кузьменко, И. Шрамко хоёр аймагай арадай сүүдэй ...ээр зүгсөжэ, ... И. Кузьменко гурбан жэлээр, И. Шрамко гэшэ хоёр жэлээр сүлөөгөө хаһагдаба. Анатолий Слепневой хэрэг «Бурводстрой» трестын ПМК-гай нүхэдэй сүүд дээрэ харагдаха болоо» гээд Бэшүүрэй аймагай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Танхаев В. Б. редакцида мэдээсэбэ.

БААТАРШАЛГАНЬ ХЭЗЭЭДЭ МҮНХЭ

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай эхилтэр энэ гэртэ ажаһууһан байна.

Комсомолшууд, пионернүүд жэрылдэн зогсоно. Социалис Ажалай Герой, ЛВРЗ-гэй мэдээжэ слесарь Борис Захарович Поздеевгэ үгэ үгтэбэ.

— Буряадай индустриин гигант — Ленинэй орденто ЛВРЗ тиимэ бэлээр баригдаагүй юм. Комсомолой путевкоор оронойнмнай зүг бүхэнһөө залуу хүбүүд, басагад ерэжэ, эгээл эндэ, хүдэлмэришэдэймнай ажаһуудаг тосхонойнмнай газарта ногоорожо байһан нарһан тужада добтолжо ороо һэн. Тэрэ үедэ мантан томо оньһон техникэшье байгаагүй. Бүхы юумэн бар хүсэнэй, балсанта шүрбэһэлиг гарнуудай ашаар хэгдээ бэлэй. Эдэбхи үүсхэл, эрмэлзэл оролдолго хүн бүхэнэй досоо бурьялан бушхажа байгаа. Тиимэ эдэбхитэдэй нэгэн Сергей Николаевич Орешков болоно. — гэжэ Б. З. Поздеев хэлээд, ахамад нүхэдэйнгөө ажалай габьяае мартангүй, саашадань үргэлжэлүүлжэ ябахыень залуу үетэниие уряалаа.

1943 оной август пара. Харьков шадар айхабтар шанга тулалдаан болоожо байгаа. Васищево станциһаа холо бэшэ оршодог үндэһэй оройдо дайсанай дзот. Дүтэлхын аргагүй. Үхэлтэ томо аадар шэнгеэр адхаруулха. 124-дэхи гвардейскэ стрелково полкын хоёрдохи батальоной нэгэдэхи ротые гвардиин младша лейтенант С. Н. Орешков командалдаг байгаа. Энэ дзодые үгы хэхэ дайшалхы даалгабари тус ротодо үгтэбэ. Сэрэгшэд мүлхижэ ябаад урагшаа дабшаба. Дайсанай һомонууд мүндэр шэнги адхаржа, алхамшье урагшаа дабшахань бэрхэтэй болобо. С. Н. Орешков дзодто дүтэлхөө ябатараа һомондо дайрагдаад, эһэ дээрэ мушхараад абаба. Хүндөөр шархатаһан байгаа. Хэды тиигэбэшье хамаг бэеэ зангадажа, дзодто арай-хурыхан мүлхин ошоод, амбразурыень бэеэрээ халхалан унаа һэн.

Сэрэгшэд добтолгоһо орожо, энэ добуун абтаа бэлэй. Тиигэжэ манай Буряадай хүбүүн Александр Матросовой баатаршалгые дабтаһан байна.

Энээн тухай дайнай ветеран Ф. А. Абагаев хэлэжэ, ахамад нүхэдэйнгөө дайшалхы габьяае үндэрөөр сэгнэжэ. Эхэ орондоо хэлбэрэшэгүй дуратай байхые уряалһан байха юм.

Комсомолшуудай үмэнэһөө Юрий Томский үгэ хэлэжэ, ахамад нүхэдэйнгөө ажалай болон дайшалхы габьяае хэзээдэшье мартахагүйбди, саашань үргэлжэлүүлхэбди гэжэ тангариглаа.

Буряадай алдарта хүбүүн, Советскэ Союзай Герой С. Н. Орешковэй гэрэлтэ һайхан дурасхаалда зорюулагдаһан хоёрдохи мемориальна самбар үлгэгдэбэ. Нэгэдэхинь заводой локомотив хабсаралгын цех соо байдаг.

Тэрэ гэһээр аяар гушан гурбан жэл үнгэрөө. Гвардиин младша лейтенант Сергей Николаевич Орешков тиихэдэ хорин зургаатай болоожо ябаа. Локомотив вагон заһабарилгын заводто сугтаа хүдэлдэг нүхэдынь натапай болоошье һаа, тэрэниие ходо залуу сэбэр зандань һанадаг. Шамбай бүхэриг бэетэй, сэсэн харасатай хүбүүн слесарьэр хүдэлжэ байгаа. Хүнүүдтэ аятай зохидоор хандаха. Вологодско паровоз вагонно заводто хүдэлжэ байтараа комсомолой путевкоор манай Буряадта ерэжэ, һая баригдаад байһан Улаан-Үдын ПВЗ-дэ хүдэлжэ эхилһэн юм.

Ушар иимэһээ июниинь 24-дэ Улаан-Үдэ хотын Октябрьска гудамжын 17-дохи гэрэй хажууда хүнүүд олоор суглараа. ЛВРЗ-гэй мэдээжэ хүдэлмэришэд, дайнай болон ажалай ветеранууд, комсомолшууд ба пионернүүд бии.

Советскэ Союзай Герой Сергей Николаевич Орешковэй түрэһөөр жара наһанайнь ойдо зорюулжа, мүн баатаршалгыень мүнхэлжэ, энэ гэртэ дурасхаалай хабтагаи хадагдаба. Буряад оронойнмнай алдарта хүбүүн

М. ОСОДОЕВ.

БАЛТА, БИИРЫН БАТА БАРИСААН...

Уран зурагай выставкэһээ репортаж

Ажаллахадаа балта баридаг, амархадаа биирэтэй нүхэсэдэг зон мүнөө хомор бэшэ болонхой. Ганса Сэлэнгын аймагтахи аяар гуша гаран иимэ зураашад тусхай выставкэдэ һонирхолтой бүтээлнүүдээ мэнэ һая харуулба. Хабаадагшад уран зураашадай зохёолнуудые ажаглан харахада, гол удхань мүнөө сагай ажалша хүнэй алдар габьяа болоно.

«ГРЭС-эй барилга» гэжэ нэрлэгдэһэн зураг нэн түрүүн анхарал эзэлнэ. Уһан шэрээр будууһан Галуута-Нуурай сэнхир хүшэгэдэ барилгын панорама миралзан харагдана, тохорюун хүзүүтэ үндэр кранда мантан ашаан агаарта тэнсэнэ. Зурагай автор А. Д. Тимошенко энэ барилгын котельнэдэ хүдэлдэг, сүлөөтэй сагтаа биирэ барижа, долоон үнгын шэрэ һолонготуулжа һураһан хүн. Тэрэнэй палитра баян — сэнхир тэнгэри ба номин хүхэ уһан хоёрой үнгөө буляасалдаха хоорондо сэгээн агаар мана татана...

Мүн баһа ГРЭС-эй барилгада түмэр гагнадаг Ю. Г. Опишняк уран гартай байһанаа мэдүүлнэ. Нимгэн сагаан түмэрөөр уралжа дархалһан тэрэнэй панно дээрэ залуу барилгаша басаганай түхэл дүрсэ тобонжо гаранхай. «Манай сагай герой» гэжэ энэ зохёол нэрлэгдэнэ.

Дархан хүн дархи модондошье дали хэжэрхихэ ха юм даа. Үнэхөөрөөшье тиимэ бүтээсэнүүдые һиилэгшэ Д. Г. Санжицыбиков энэ выставкэдэ дурадхаа. «Абай Гэсэрэй» юһэн һалаа бүхэндэ модон барельеф зорюулхадаа, энэ һиилэгшэ ехэ шадабаряа харуулба. Гэбэшье дутагдал юун бэ гэхэдэ, нүхэр Санжицыбиков онсо өөрынгөө маяг тэрэ бүтээлнүүдтээ оруулангүй, харин Сахаровскаягай мэдээжэ болопон зурагуудые дууряалгаһанинь халагламаар. Зүгөөр, өөрынь зохёожо ниилэһэн юумэнүүдтэнь үндэр сэгнэлтэ үгэмөөр. Жэшээнь, хүсөө зангидаһан бүхэ ба рилдаашадай скульптурые хаража үзэе. «Хэһэг шулуу абаад, үлүү юумыень түгдэлжэ хаягдагби», — гэжэ Роденэй хэлһэнэй ёһоор, манай модошо дархан бүдүүн гэшүүһэ зангидаһан түгсүүл түнхин малтажа, барилдаашадые бэелүүлһэн байна. Тиигэхэдээ модоной үе һудалые хүнэй булшантай тааруулжа харуулһан, харин нюуре таладань гэшүүһэнэй нэгэшье үлүү зурлаатай мэнгэ тэмдэг орхингүй мүлиһэн. Диилдэжэ, дээрэ үргэгдөөд, мэнэ мэнэ газарта шэдүүлхэеэ байһан барилдаашанай гарнууд агаарта дэмы барюул бэдэржэ арбайнхай, бахарданги нюур дээрэнь — айдаһан. Энэ һиилүүршын «Хүршэнэр» гэжэ ёгтолһон янзатайгаар бүтээһэн скульптуранууд һонирхолтой юм. Үшөө тэмдэглэмээр: модон улхан, тэбшэ гэхэ мэтын урдын буряад маягтай хэрэгсэлнүүд уран һайханаар хэгдэһэн. Д. Г. Санжицыбиков өөрөө урлахаһаа гадна, Бараатын дунда һургуулиин пурагшадта модоор дархалхые заабарилдаг, уран сэдьхэлыень хүмүүжүүлдэг юм.

Ташар тосхоной киномеханик И. Ф. Кондратьев — хурса нюдөөрөө модоной нюусын хэлбэрие тайлбарилжа шададаг уран гартай хүн. Залинда нэрбүүлжэ зартагайтаһан модоор зарим зон түлишэ хэдэг ха юм, харин Кондратьевай ажаглаһа харахада, тэрэ модые «заһабарилжа» уран һайхан юумэ бүтээдэг байна. Хурса зэбсэгүүдые бариад, холтоһо юумыень сэбэрлээд, тэрэ модоо түнхин байхадань, түхэлтэй юумэн бүтэжэ эхилнэ. Шанга һалхинда арбайпан үһэтэй, хомхойгоор шуухирһан аматай амитанай дүрсэ — «Шуурган».

Эхилэн зураашад даб гэһээр тоһон шэрээр горнтойгоор бэшэжэ шадахагүй гэлсэдэг. Энэ бодолой буруу байһаниие М. Б. Ванданов гэршэлнэ. Тэрэнэй «Хуһан» гэһэн бүтээл мэргэжэлтэ зураашанай биирэ дороһоо гараһан шэнги. Гансал дутагдал гэхэдэ, залуу зураашан үшөөл зарим нюусануудые мэдэхэгүй гэхэ гү, али өөрынгөө хүсэл бодолые бэелүүлжэ шаданагүй. Тобшолон хэлэхэдэ, тэрэ зураг дээрэ гүнзэгы удха үгы, харин нэгэл хабтагар бүд дээрэ адли үндэртэй, адли үнгэтэй хуһанууд лэ харагдаха юм. Вандановай үшөө нэгэ зурагынь «Нуур» гэжэ нэрэтэй. Энээн дээрэ үдхэн, бүдэхи шэрэнүүдые хэрэглэжэ, зураг гаргажа шадабашье, Ванданов энэ бүтээлдээ ами үгэжэ бираагүй. Зураг дээрэнь нэгэшье амитан, нэгэшье долгин, нэгэшье һэбшээнэй янза үгы. Магад, иимэ зорилго зураагша урдаа табилагүй гэжэ һанамаар. Юуб гэхэдэ тэрэ зурагай гол анхаралда онгосо үгтэнэ. Теэд тэрэ онгосо һэлюурнүүдшьегүй, хүнэй һууһан мүр тэмдэгшьегүй. Хажуугаар зуруулһан байгаалиин пейзаж мүн баһа амидын амисхалай һүлдэгүй харагдаха юм.

Энэ выставкэдэ хабаадаһан Кировэй нэрэмжэтэ совхозой жолоошон Н. А. Карпов нарһанай нарин үндэһөөр гүрэмэл һонин түхэлнүүдтэй түйсэ, аяга, табаг гэхэ мэтын гэрэй хэрэгсэлнүүдые эльгээһэн байна. Сэлэндүүмын заһабарилгын заводой технолог В. А. Глазков, тэндэхи һургуулиин багша А. О. Доржиев, Гусиноозерск хотын һурагшад Шулунова, Будаева гэгшэд линогравюра, фотографи гэхэ мэтын янза бүриин уран һайханай жанртай зохёолнуудые харагшадай анхаралда дурадхаа.

Эхилжэ байһан уран зураашад болон дархашуулай бүтээлнүүдһээ үндэр эрилтэ нэхэжэ яажа болохоб даа. Гэбэшье, искусствада хамаадаһан зон илгаагүй — хүдэлмэришэн гү, али мэргэжэлтэ зураашан — адли эрилтэтэй байха ёһотой ха юм. Энэ выставкэдэ хабаадалсаһан хүнүүдэй шадабари үшөө багашагшье һаа, һайханиие ойлгодог нүхэдэй ехэ оролдосые эли годоор харуулна.

Н. НАМСАРАЕВ.
Сэлэнгын аймаг.

Зэдэһээ мэдээсэнэ

СЕМИНАР БОЛОБО

Сомоной, сельскэ Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэй түрүүлэгшэнэр болон секретарьнарай нэгэ үдэрэй семинар Петропавловка тосхондо болоожо үнгэрбэ. Архидалгатай тэмсэл ябуулха талаар комиссинуудай түрүүлэгшэнэр аймсоведэй гүйсэдкомой дотоодын хэрэгүүдэй таһагай участково инспекторнууд тэрэ семинарта хабаадалсаһан байна.

«КПСС-эй XXV съезд ба Соведүүдэй ажал ябуулгые саашадань нарижуулан һайжаруулха зорилгонууд» гэһэн асуудалаар аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо П. М. Бальчугов семинар дээрэ элидхэл хэбэ. Аймаг дотор гэмтэ ябадал усадхаха тухай асуудалаар аймагай прокурор Б. Д. Цыденов, милициин инспекторнуудэй ажал эмхидхэхэ тухай асуудалаар аймгүйсэдкомой дотоодын хэрэгүүдэй таһагай начальнигай орлогшо Б. Д. Мункуев семинарта хабаадагшадта хөөрэһэн байна.

Мүн нютагай Соведүүдэй ниитэ-эмхидхэлэй хүдэлмэри саашадань һайжаруулха тухай асуудалаар ашатай туһатай хөөрэлдөөн болобо. Семинарта хабаадагшад ажалайнгаа дүршэл тухай хөөрэлдөө. Бургалтайн сомсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Н. Д. Цыбиков, милициин инспектор Н. В. Дружинин болон бусад семинар дээрэ үгэ хэлэһэн байна.

ЭДЭБХИТЭЙГЭЭР

Бүхэдэлхэйн эб найрамдалай Соведэй Стокгольмын шэнэ уряа доро гар табилгада зорюулагдаһан митинг аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй заседаниин зал соо болобо. Стокгольмын шэнэ уряагай гол зорилгонууд тухай КПСС-эй райкомой инструктор С. Ж. Гаяанов суглараагшадта хөөрэжэ үгэбэ.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнда хабаадагша Г. Ц. Бадмажапов, аймагай эхэнэрнүүдэй соведэй түрүүлэгшэ М. А. Иванова, аймсоведэй гүйсэдкомой арадай гэгээрэлэй таһагай инспектор Д. П. Смирнова, аймсоведэй гүйсэдкомой комсомолой организациин секретарь В. Б. Цыренов гэгшэд митинг дээрэ үгэ хэлэжэ, Стокгольмын шэнэ уряа доро гараа табихыень сугларагшадые уряалһан байна.

[illegible]

Бүхэдэлхэйн эб найрамдалай Соведэй Стокгольмын шэнэ уряа доро гар табилга аймаг дотор эдэбхитэйгээр үнгэргэгдэжэ байна.

И. САНЖИЕВ,
Зэдын аймсоведэй гүйсэдкомой секретарь.

...олиграфиин фольга гаргадаг Москвагай заводто шэ... машина тодхогдобо. Машина энэ үнэтэ материал үй...рилгые дээшэлүүлхэ юм. Радио-телевизионно ...ратура, пылесос, холодильник, часай циферблаты... үйлэдбэрилэдэ хэрэглэгдэдэг энэ материалда ...мышленностиин элдэб һалбаринн захилуул орожол... Инженер хиимигүүд заводой лабораторидо ...зэн фольга олоор зэтсон гаргана.

...РАГ ДЭЭРЭ: лабораториин инженер Людмила Ти... энэ фольга гаргаха, таалар эрхим мэргэжэлгэй ...хой.

ТАСС-ай фотохроника.

НАЦИОНАЛЬНА ОКРУГУУДТА

ХОНИШОНОЙ БАЯР

Могойтын районой мэдээжэ хонишон Базар-Сада Санжиев 13 жэлэй туршада Онон мүрэнэй эрьедэ ажаһууна. Ямар нэгэн һайндэрэй болоходо, хүбүүд ба басагадынь бултадаа суглардаг заншалтай. Тиигэхэдээл Базар-Сада Санжиев хүхюун бэшээр үнгэрһэн үхибүүн наһаяа һанаадхидаг. Тэрэнэй жэлтэйшье болоогүй байхада, абань наһа бараһан байгаа. Тиигээд эжынь нарай хоёр үхибүүдтэй хооһон гэртэ үлэһэн юм. Эжынь ажалша хоёр гар—тэдэнэй бүхы баялигынь байгаа. Теэд совет засаг тогтоогдожо, губиин хүнүүдэй ажабайдал эрид хубилаа. Базар-Сада һургуулида ороо, удаань багшын курсада һуралсаба. «Эрдэм номгүй байдалые усадхалгада» гэһэн комсомолой урлае дэмжэжэ, энэ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаба.

Базар-Сада Санжиев олон жэлэй туршада һургуулида ажаллажа, буряад үхибүүдые эрдэм номдо һургаа. Эхэ һайхан орондоо дуратайгаар хүмүүжүүлээ. Һүүлээрнь хонишон болохо гэжэ шиидээд. Ононой эрьедэ нүүһэн байгаа. Тэрэнэй һамган Цымжидма ёһотой туһалагшань болоо.

Отарадань үүлтэртэ хусанууд харууһалагдадаг юм. Он жэлэй ошохо тума Базар-Сада дүршэлтэй болоожо, хуса бүриһөө ехэ нооһо абадаг болоо. Нёдондо толгой бүриһөө 10 килограммһаа үлүү ноохо хайшалһан байгаа. Ажалай ехэ амжалта туйлаһанайнгаа түлөө нүхэр Санжиев Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаа. «Социалис мүрысөөндэ илагша» гэһэн тэмдэгтэ хүртэнхэй.

Хонишон Санжиевтан баяртайнууд. Валя басаганинь багшаар хүдэлнэ. Анатолий техническэ мэргэжэлтэй болонхой, Наташа Шэтын медицинскэ институтта һурана, Петр — Москвагай Н. Э. Бауманай нэрэмжэтэ техническэ дээдэ училищиин студент. Люда басаганиинь Эрхүүгэй хари хэлэнүүдэй багшанарай институт дүүргэхэнь. Отхон Люба басаганиинь энэ намартаа нэгэдэхи класста орохо юм.

Л. ФАДЕЕВ,
ТАСС-ай корр.

Агын округ.

СУРГУДАЙ МИЛЛИОНУУД

Сургудай нефть олзоборилогшод эндэхи хэбтэшэнүүдэн ашаглагдажа эхилһэнһээ хойшо 55 миллион тонно түлишэ абаба.

Ханты-Мансийн национальна округтохи нефтиин баян энэ хэбтэшэ хурдан түргэнөөр хүгжөөгдэнэ. Оройдоол 12 жэлэй саада гээ нефть ашаһан түрүүшын танкер эндэһээ замаа эхилээ һэн. Түрүүшын зун эндэһээ 200 мянган тонно «хара түлишэ» оронон нефть болбосоруулгын заводуудта уһан замаар эльгээгдэһэн байгаа. Тэды шэнээн түлишэ мүнөө дүрбэн үдэрэй туршада абтана.

Эндэһээ нефть абалга һаяын жэлнүүдтэ бүри ехэ болохо юм. Холмогорско хэбтэшэ ашаглалгада оруулагдаха. Мүнөө трубопровод татагдажа байна. Һүүлээрнь Локоюшска хэбтэшын ээлжээн ерэхэ.

Энэ табан жэлэй эсэстэ Сургудай олзоборилогшод жэлдээ 50 миллион тонно нефть абадаг болохо юм.

А. ЗУБАРЕВ,
ТАСС-ай корр.

Ханты-Мансийн округ.

ЭРХИМ ШАНАРТАЙГААР

Һалбари соогоо социалис мүрысөөндэ эрхимлэһэн Салехардска загаһанай консервын заводой коллектив энэ жэлэй эхинһээ хойшо 6 миллион баанха консервэ гаргаба. Энэнь түсэбөөр хараалагдаһанһаа холо ехэ юм. Технологическа шэнэ түхеэрэлгэнүүдые шадамар һайнаар ашаглаһанай ашаар иимэ үрэ дүн туйлагдаа бшуу.

Заводой хүдэлмэришэд продукциин шанар һайжаруулха асуудалда онсо анхарал хандуулна. Мүнөө гурбан түхэлэй консервэдэ Гүрэнэй эрхим шанарай тэмдэг олгогдонхой. «1980 ондо үшөө 6 түхэлэй консервэ эрхим шанартайгаар гаргадаг болохо» гээд түрүү коллективэй социалис уялганууд соо бэшэгдэнхэй.

Округой загаһанай промышленность арбадахи табан жэлдэ үшөө түргэнөөр хүгжөөгдэхэ түсэбтэй. Энэ һалбарида шэнэ транспорт, бусад түхеэрэлгэ үгтэхэ юм. Юһэдэхи табан жэлэйхиһээ 40 миллион түхэригэй продукци үлүү ехээр гүрэндөө үгэхэ гэжэ эндэхи загаһашад шиидэнхэй.

В. ЖИЛЯКОВ,
ТАСС-ай корр.

Ямало-Ненецкэ округ.

Уласхоорондын шэнжэлэл

ТҮҮХЭТЭ ҮЙЛЭ ХЭРЭГ

Вьетнамай Национальна суглаанай — ороной хуули гаргадаг дээдэ зэргын органай нэгэдэхи сесси Ханойдо хүдэлмэрөө эхилбэ. Сайгоной хүлһэншэ засагаархидай хүмэрин унаһанай һүүлээр жэл болоод байхада, Вьетнамай нэгэдэмэл парламентда һунгалта болоо һэн. Тиигэжэ энэ парламентда 492 делегат һунгагдаһан байна. Мүнөө эдэ делегадууд гүрэн түрын хэмжээн соо ороноо нэгэдүүлхэ тухай асуудал шиидхэхэ, нэгэдэмэл Вьетнамай конституцие найруулан зохёохо, гүрэн түрын засагай органуудые байгуулха, мүн гүрэнэй нэрэ, герб ба туг тухай, тэрэшэлэн ниислэл хото тухай шиидхэбэри баталан абаха байна. Нэгэдэмэл гүрэнине Вьетнамай Социалис Республика гэжэ нэрлэхэ, тэрэнэй ниислэлээр Ханой хотые баталха гэһэн дурадхал сесси дээрэ оруулагдаһан байна.

Коммунистнуудай хүтэлбэри доро гушаад жэлэй турша соо Вьетнамай бүхы патриодууд тэмсэхэдээ, энэ түүхэтэ үйлэ хэрэгые ехэл хүлеэһэн байна. Түүхэтэ энэ үйлэ хэрэгэй урда тээ ороной Хойто ба Урда зүгэй ниитын организацинууд, профсоюзай, залуушуулай, эхэнэрнүүдэй организацинууд нэгэдүүлэгдээ һэн. Бүхы Вьетнамай Нэгэдэмэл Национальна фронт байгуулхын тулада зарим тэды алхамууд хэгдэһэн юм. Ниитын эдэ бүхы организацинуудые нэгэдүүлһэн ушар вьетнам арадые политическэ талаарнь нягтаар жагсааха хэрэгтэ туһалжа, шэнэ байдал түбхинүүлэн байгуулха тушаа ороной үмэнэ табигдажа байгаа орёо хүндэ зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхын түлөө бүгэдэ арадай хүдэлөө дэлгэрүүлхын тулада шухала арга хүсэл байгуулна бшуу. Нэгэдэмэл Вьетнамай Национальна суглаанай сесси энэ хэрэгые түгэсхэжэ байна. Тиигэжэ амгалан байдалтай, бэеэ даанхай, нэгэдэмэл социалис Вьетнамые байгуулха гэһэн вьетнам арадай дура зоригые батадхан харуулба гээшэ.

Вьетнамай Ажалшадай партиин шиидхэбэринүүд соо ингэжэ хэлэгдэнэ. Ороноо хүсэдөөр, али бүхы талаһаань нэгэдүүлхэ гээшэ удаан болзорой, орёо хүндэ хэрэг болоно. ПТВ-гэй ЦК-гай XXIV пленум дээрэ тэмдэглэгдэһэнэй ёһоор, хүгжэнги социалис гүрэниие байгуулхын түлөө тэмсэлдэ ороной Хойто зүг индустриальна, харин Урда зүг аграрна үндэһэ һууринь болохо байна. Ушарынь юуб гэхэдэ, социализмын замаар хүгжэһэн жэлнүүдэй үедэ ороной Хойто зүгтэ бата бэхи промышленна үндэһэ һуури байгуулагдаа бэлэй. Тиигээд үнинһөө хойшо талха таряа ургуулдаг оронойнгоо гол нютаг байһан Урда зүгтэ хүдөө ажахые хүгжөөхын тулада угаа таатай һайн эрхэ байдал бии юм. Вьетнамда социализмын материально-техническэ үндэһэ һуури түргөөр байгуулхын тулада нэгэдэмэл ажахы байгуулха гээшэ ороной Хойто болон Урда зүгэй арга боломжонуудые эгээл дүүрэнээр, эгээл ашагтай һайнаар хэрэглэхэ арга олгохо зэргэтэй.

Оронине нэгэдүүлһэн ушар 50 миллион вьетнам арадай хүсэл эрмэлзэлтэй тааралдаха зуураа, бүмбэрсэг дэлхэйн энэ райондо эб найрамдалай болон социализмын хэрэг улам бэхижүүлһэн удхатай юм. «... Политическэ орһондо нэгэдэмэл Вьетнам мэтэ эб найрамдалай тиимэ ехэ хүсэн гаража байна» гээд, июнинн 8-да Кремль соо үгэ хэлэхэдээ, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев тэмдэглээ һэн.

Вьетнамай Ажалшадай партиин хүтэлбэри доро, СССР-эй болон социалис хани нэгэдэлэй бусад оронуудай хүргэдэг интернационалис туһаламжын ашаар вьетнам арад һалбаран хүгжэһэн, нэгэдэмэл социалис гүрэниие байгуулха зорилгоёо амжалтатайгаар шиидхэхэ байха. Энээндэ һэжэглэлтэгүй.

Зүүнэй хүсэнүүдэй томо амжалта

Июниин 20—21-дэ Италида парламентые һунгаха болзорһоо урид соносхогдоһон һунгалта болоо. Орон дотор болзорһоо урид иимэ һунгалтын хоёрдохёо болоһон баримта хадаа Италида тохёолдоһон байдалай угаа онсо шэнжэтэй байһан тухай, тэрэниие химэлэн һалгаажа байгаа политическэ кризисэй улам гүнзэгыржэ байһан тухай гэршэлнэ. Энэ кризис экономическа, финансова ба социальна кризистэй таһаршагүй холбоотой байна.

Буржуазна христианско-демократическа парти гушаад жэлэй туршада гансаарханаа шахуу засаг түрэеэ гартаа барижа байгаа. Энэ партиин бэелүүлһэн хараа шугам мүнөө болоходо мухардашоо. ХДП-гэй һүүлшын правительство засаг түрэдөө 80 үдэрһье тогтонгүй мухарһа һэн.

Мүнөө болоһон һунгалтын дүнгүүд ямар гээшэб? Нэн түрүүн, зүүнэй үзэл баримталха гэһэн шэглэл батадхан харуулагдаба. Иимэ шэглэл һүүлшын жэлнүүдтэ Италиин политическэ ажабайдалда эли бодо үзэгдэдэг болоо һэн. Оронойнгоо дайнай һүүлээрхи бүхы түүхэ соо Италиин Компарти эгээл томо амжалта туйлаба. 12,5 миллион үлүүтэй (ондоогоор хэлэбэл, гурбанай нэгэ хубиһаа ехэнхи) һунгагшадай дуу абажа, ИКП сенадташье (22 һууряар), депутадуудай палатадашье (48 һууряар) түлөөлэгдэхэ түлөөлэлгөө нилээд ехэ болгоо.

Италиин Компартиин Центральна Комитедтэ КПСС-эй ЦК-гай эльгээһэн амаршалга соо ингэжэ хэлэгдэнэ. ИКП-гэй туйлаһан амжалта — харнис этэгээдүүд ба фашизмда эсэргүүсэн тэмсэдэг, Италиие шэнэдхэн хубилгахын түлөө, Италиин обществодо гүн гүнзэгы удха шанартай социально-экономическа хубилалтануудые хэхын түлөө тэмсэдэг ороной түрүү үзэлтэй ба демократическа бүхы хүсэнүүдэй туйлаһан амжалта мүн. Энэ хадаа манай түбиин зүүнэй ба демократическа бүхы хүсэнүүдэй туйлаһан амжалта мүн.

Атлантическа ба американ хараа бодол баримталдаг социал-демокрадуудай партишье, мүн либералнууд ба шэнэ түхэлэй фашистнуудай эгээл баруунай үзэл баримталдаг партишье үй бута сохигдоо.

Урдань тэдэниие һунгадаг байһан зарим һунгагшад энэ удаа христианска демокрадуудай түлөө дуугаа үгөө. Эдэ христианска демокрадууд һунгалтын урда тээ коммунистнуудта харша бүдүүлиг янзын номнол тараадаг байгаа. Тэдэнэй ашаар ХДП байра байдалаа бүхы дээрэнь абаржа шадаһан байха юм. Гэбэшье мүнөөнэй парламентда ородог хүсэнүүдэй ниитэ тэнсүүри иимэ болонхой. ХДП хадаа бусад буржуазна партинуудтай хэлсээ холбоо тогтоожо, правительствада дниланхи олонхиин байдалтан байжа шадахаяа болёо.

Мүнөөнэй Италиин национальна ажабайдалай шухала асуудалнуудые коммунистнуудай хабаадалгагүйгөөр, тииһэн мүртөө тэдээндэ эсэргүүсэжэ байгаад, ёһотоор шиидхэхын аргагүй болоо гэжэ энэ һунгалта гэршэлэн харуулба. Ороноо хүтэлхэ хэрэгтэ Компартиин сэхэ хабаадалсаха тухай асуудал мүнөөдэр хүсэдөөр тобойсо гаранхай гээшэ. Компарти болбол демократическа хүсэнүүдэй үргэн ехэ холбоо барисаа байгуулха тухай, правительствада ИКП-гай хабаадалсаха тухай дурадхал үшөө һунгалтын урда тээ оруулаа һэн гэжэ телевиденеэр хэһэн интервью соогоо ИКП-гай Генеральна секретарь Э. Берлингуэр мэдүүлһэн юм. Оронойнмай ниитэ аша туһатай тааралдадаг энэ дурадхал һунгалтынгшье һүүлээр урдынхидаал мэтэ шухала удха шанартай байһан зандаа гэжэ бидэнэр этигэнэбди гээд тэрэ хэлээ һэн.

Бавариин ойн „нюусанууд“

США-гай гүрэнэй секретарь Г. Киссинджер ЮАР-ай премьер-министр Форстер хоёрой уулзаха газарынь Гамбург байһанаа Бавариин ой модотой хададахи Графенау гэжэ амяарханаа оршодог тосхон яаралтайгаар болгоһон ябадалһаа бүхы юумэн эхилээ һэн. Ушарынь гэхэдэ, Урда-Африкын расистнуудай толгойлогшын ерэһэнтэй дашарамдуулан, ФРГ-дэ хатуу шанга буруушаалганууд дээрэ дээрэһээ болоо бшуу. Тиихэдэнь Форстерой «аюулгүй байдал» тухай энэ уулзалгые эмхидхэгшэд ехээр һанаата болоо ха юм. Энэ уулзалгын урда тээ баруун гүрэнүүдэй хэблэлдэ ехэ шаг шуугиан гараа һэн. Жэшээлхэдэ, Англиин «Обсервер» ингэжэ бэшэһэн юм: Киссинджер «ЮАР-та хэгдэхэ дотоодын хубилалтанууд тухай хэлсээ баталхые хүсэхэ» юм ха. США хадаа Форстероор дамжуулан, Родезиин расистнуудай удамарша Смит гэгшын африканецуудта буулта хэхыень баадхаха гэжэ оролдоно гээд, газетэнүүд мүн лэ бэшэдэг байха юм.

Теэд США-гай империалис зонхилогшод Африкын урда зүгтэ тиитэрээ хубилалта хэхые хүсэнэ гээшэ гү? Үнэхөөрөө болоо һаа, африканецууд болон расис засагаархидай хоорондо үгыньойлголсуулха тушаа США һанаата болонхой гэжэ харуулха гэһэн шэнэ тактическа ааша болоно ха юм. Иимэ аашын зорилгонь юуб гэхэдэ, дэлхэйн энэ райондохи арадуудай сүлөөрэлгын тэмсэлэй эршэ хүсые һуладхаха, энэ тэмсэлые дэмжэхэ асуудалаар бэеэ даанхай Африка ОАЕ хоёрые бэе бэеһээнь һалгаан таһалха, африканецуудые расистнуудтай хөөрэлдүүлхэ ябадал болоно. Империалистнууд болон расистнуудта зорюулан, Африкадахи үшөө абаржа боломоор юумые абарха арга замууд тухай Графенауда уулзаһан нэгэн һаналтай эдэ хоёр хөөрэлдэһэн байна. Тиихэдээ бэелүүлдэг политикынгаа гол удхыень бэшэ, харин тактикаяа хубилгаха тухай үгэ хүүр дэлгээ ха юм.

Уласхоорондын ажабайдалда тоогдохоёо болиһон байдалһаань ЮАР-ай расис засагаархидые гаргаха гэһэн Вашингтоной һэдэлгэ шэнгеэр политическэ ажаглагшад Киссинджер Форстер хоёрой хэһэн хэлсээнүүдые сэгнэһэн байна. Өөһэд хоорондоо «саг үргэлжын харилсаатай» байха гэжэ хоёр тала үгэеэ ойлголсоо. Американ туһаламжые, тэрэ тоодо буу зэбсэгээр туһалдаг туһаламжые ехэдхэхэ, тэрэшэлэн НАТО гой бүлэглэл бүри эдэбхитэйгээр дэмжэдэг болохо гэһэн эрилтэ Форстер өөрынгөө союзнигай урда табяа гэжэ мэдээсэгдэнэ Африка түби дээрэхи империализмын ба харнис этэгээдүүдэй һүүлшын түшэг тулгуури болгошо расис засаг түрые абархын тулада ЮАР-та үгтэһэн жандармын үүргые улам батадхаха ябадалда энэ уулзалга нүлөөлөө гээд Нигериин «Уэст Африкэн пайлот» газетэ бэшэнэ.

А. БИРЮКОВ,
Ю. ЛОПАТИН,
Б. КОРОЧАНЦЕВ.
(ТАСС).

СПОРТ

ТОБШО ҺОНИН

ШАТАР. Дэлхэйн түрүү һуури эзэлэлгын гүгэсхэлэй мүрысөөндэ хабаадаха эрхэ олохын түлөө Манила хотодо боложо байһан наадачайюһэдэхи уулзалгада оройдоол дүрбэн наадан дүүрэбэ. Л. Кавалек (США) — Л. Любоевичые (Югослави), Тан-Лиан-Анн (Сингапур) — У. Браунние (США) ... гээ. Л. Полугаевский — В. Ульмантай (ГДР), М. Кинтерос (Аргентинэ) В. Гортой (ЧССР) тэнсээ.

Юһэн нааданай һүүлээр Горт түрүүлжэ ябана. Т... юһэһөө 7 очкотой болонхой. Бразилиин шатаршан Мекингын үбдэһэнһөө болоно. Георгиутай (Румыни) тэрэнэй уулзалга үнгэргэгдөөгүй.

ФУТБОЛ. СССР-эй футболистнуудай суглуулагдамал команда Австриин командатай нүхэр ёһоной уулзалга хэбэ. Эндэ манай футболистнууд 2:1 тоотойгоор шүүгэ.

* * *

СССР-эй залуушуулай суглуулагдамал командын футболистнууд Европын гүрэбадахи чемпионадта хабаадахадаа, ехэ амжалта туйлаба. Хоёр жэл соо үргэлжэлһэн энэ нааданай түгэсхэлэй мүрысөөндэ Венгриин залуушуултай уулзахадаа Будапештдэ 1:1 тоотойгоор тэнсэһэн, харин Москвада 2:1 тоотойгоор шүүгээд байна. Тиигэжэ эдэнэр Европын чемпионууд болобо.

ХҮНГЭН АТЛЕТИКА. «Спортын хатанай» наада СССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Киевэй республиканска стадион дээрэ боложо дүүрэбэ.

Москва шадарай ... атлет Сергей Будалов ... мүрысөөндэ хабаадахадаа 225 сантиметр үндэрые ... райжа, алтан медаляар ... нагдахаһаа гадна, Монреальда болохо Олимпиадада хабаадаха ороной суглуулагдамал командын бүридэлдэ оруулагдаа. 223 сантиметр үндэрые харайгшад Олимпиадада хабаадаха эрхэ хүртэхэ юм гэжэ СССР-эй хүнгэн атлетикын федераци тогтоогоо һэн. Черновцы хотын Сергей Сенюков ... тэнь энэ дүн гаталһан байгаа.

Киевэй бэрхэ хүнгэн атлет Валерий Борзов—100 метртэ, Москва шадарай спортсменка Светлана Бабич — копье шэдэлгэдэ, москвичка Светлана Крачевская ... түлхилгэдэ илажа, ороной чемпионуудай нэрэ зэргэ хүртэһэн байха юм.

Виктор Мясников — ... балтатай 110 метртэ, Киевэй түлөөлэгшэ Людмила А...нова—400 метртэ, ... хотын Татьяна Шляхто үндэрые харайлгада түрүү һуури эзэлбэ.

* * *

Ленинградай түлөөлэгшэ Татьяна Казанкина Хе... ки хотодо үнгэргэгдэһэн «Бүхэдэлхэйн наадан» гэһэн уласхоорондын нааданда хабаадахадаа, 1... метрэй зайда энэ жэлдэ ... хэй дээрэ эрхим дүн харуулба—4.02.81 минута.

* * *

Хүнгэн атлетикээр мүрысөөн Юджин ... хотодо болобо. 24-тэй ... дент-медик Дэвид Роб... ... харайхадаа, ... метр үндэрые дабажа, ... хэйн рекордоёо бусааһан ... Марафоной урилдаанда Олимпиин чемпион Ф... Шортер 10 минган метр зайда үнгэргэгдэһэн ... хабаадажа, 27 ... минута саг харуулһан ...

(ТАСС).

Сагаан уларил

Мүнөөдэр республикын ... торнай нэгэ сэлмэжэ, ... бүрхэжэ байха. Бай... урда эрьеэр, урда ... гуудта, Баунтын ... хойто нютагуудта оагал... бороо орохо, аадарла... шье болохо. Баруун ... секундын 5—10 метр ... тэйгээр һалхилха. Байгалай, Баунтын, ... ный болон Прибай... аймагуудта 16—21, ... нютагуудта 21—26, ... Үдэдэ һүниндөө 7—... тео 24—26 градус болохо.

НЮТАГ НЮТАГАЙ ҺОНИН

Һурагшадай концерт

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой амаралтын гэртэ хонишод, һаалишад, механизаторнууд ба пенсионернүүд жэл бүхэндэ амардаг заншалтай. Амаралтын гэрэй директор Б. М. Малакшинов амарагшад тушаа саг үргэлжэ һаналаа табижа, саг болзортонь газетэ, журналнуудые асаруулжа, али олон асуудалаар хөөрэлдөө эмхидхэжэ байдаг.

Колхозой парткомой, Барханай дунда һургуулиин үүсхэлээр 8-дахи «Б» класс дүүргэһэн үхибүүд иишэ ерэжэ, амаржа байгаашадта һонирхолтой концерт харуулба. Буряадай АССР-эй һургуулинуудай габьяата багша, классай хүтэлбэрилэгшэ Б. Д. Будаева КПСС-эй дотоодын болон гадаадын политика тухай хөөрэлдөө хээ.

Һурагшад Самажап Бадмаева, Ольга Будаева, Наташа Ивлева болон бусадород, буряад дуунуудые ирагуу гоёор гүйсэдхэжэ, амарагшадые баясуулаа. Гадна уран шүлэг, шог ёгто үгүүлэлнүүдые шадамараар уншаа.

Амаржа байгшад һурагшадта, классайнь хүтэлбэрилэгшэдтэ баяр хүргэөд, дахин ерэжэ байхыень урнһан байна.

Д. ДОРЖИЕВА.
Хурамхаанай аймаг.

Үдэзэ сэлеэ

Закаменск хотын амаралтын парк һаяшаг үүдээ сэлижэ, амарха дуратайшуулые яһала баясуулба. Хүнүүд элдэбын конкурсдо, аттракцион болон спортивна нааданда хабаадаа.

Аймагай соёлой байшангай «Кристалл», мүн больницын «Медик» гэжэ агитбригада зүжэг наада харуулжа, амаралтын үдэрые шэмэглэн гоёобо.

Ногоон талмай дээрэнь бүхэшүүл хүсэеэ туршалсаа. Волейболистнууд, футболистнууд габшагай гапар, шуумгай шуран байһанаа харуулаа. Аргамжа таталсаха дуратайшуул плангаяа олон байгаа. Тусгаар павильон соо шатар, дойбод наадагшад сугларааа. Үхибүүдшье сэдьхэлээ ханатараа наадаһан, сэнгэһэн байха юм.

Шэнэ һонин ном, гоё һайхан сувенир абаха дуратайшуул киоск болон прилавканuудай хажууда олоороо сугларааа.

Б. ЖАНЧИПОВ.

БОЛГАРИ. Софи хотын түбһөө зүүн тээшээ зургаан километртэ В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ үргэн бульвар үргэлжэлнэ.

БТА—ТАСС-ай фото.

БЕРЛИН

СТОКГОЛЬМЫН УРЯАЕ ДЭМЖЭХЭ

ТАСС

Буу зэбсэг бүтээн гаргалгые болюулха, зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хизаарлаха, буу зэбсэгүүдые хуряаха зорилготойгоор хамтааран ажаллаха гэһэн Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй бүхы оронуудай олонниитэдэ хандаһан уряае ГДР-эй Арадай палатын бүхы бүлэгүүдэй үмэнэһөө, Германиин Демократическа Республикын бүхы эрхэтэдэй үмэнэһөө бүрин пайшаанабди гэжэ ГДР-эй Арадай палатын баталан абаһан мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ

Советскэ Союз ба аха дүү бусад социалис оронуудтай хамта ГДР буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые болюулхын ба эдэниие хуряахын түлөө тэмсэлшэдэй түрүү зэргэдэ ябана гээд мэдүүлгэ дотор тэмдэглэгдэнэ. Буу зэбсэгүүдые хуряаха бүхэдэлхэйн конференци зарлахын түлөө, ядерна буу зэбсэг туршалгые болюулхын түлөө, хүн зониие олоорнь алаха хюдаха шэнэ түхэлэй буу зэбсэг бүтээн гаргалгые хорихын түлөө, мүн уласхоорондын харилсаануудта хүсэ хэрэглэхэгүй тухай бүхэдэлхэйн договор баталхын түлөө тэмсэнэбди.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Стокгольмын шэнэ уряа эб найрамдал, социальна хүгжэлтэ дэбжэлтэ, арадуудай национальна бэеэ дааһан байдал хангахые эрмэлзэжэ байһан хүн түрэлтэнэй аша туһада харюусана гээд мэдүүлгэ соо саашадаа тэмдэглэгдэнэ.

НЬЮ ЙОРК

ҮЗЭЛ СУРТАЛДАА ҮНЭН СЭХЭ

ТАСС

Хашалта харшалалтанууд, хэһээлтэнүүд Чилиин Компартиин Генеральна секретарь Луис Корваланай хүсэл зоригые, һанал бодолые мохоожо шадаагүй. Тэрэ үзэл сурталдаа, хамта тэмсэһэн нүхэдтөө хододоо үнэн сэхэ байха юм гэжэ тэрэнэй һамган Лили Корвалан сэрэгэй хунтада зорюулһан хандалга соогоо мэдүүлнэ.

Чилиин коммунистнуудые ямаршье үндэһэ баримтагүйгөөр шорон түрмэнүүдтэ, концлагерьнуудта хаажа байһан тухайнь энэ документ соо хэлэгдэнэ. Тэрэнэй буулгабариие ЮПИ агентство абаһан байгаа. Сэрэгэй хунта Луис Корваланиие гэмнэхэ үндэһэ баримта олоогүй гээд тэмдэглэгдэнэ. Концлагерьта байлгахадаа, хашана харшална, хэрзэгыгээр хэһээнэ.

телефон · телеграф · радио ХИЛЫН СААНАҺАА

НЬЮ ЙОРК

Арга хургаяа бэдэрхын түлөө

ТАСС

Түрүү долоон капиталис гүрэнэй экономическа конференци июниин 27-до Пуэрто-Рикэдэ нээгдэбэ. Гүрэнүүдэй толгойлогшонор, гадаадын хэрэгүүдэй ба финансын министрнүүд, мүн США-гай, Англиин, Франциин, Италиин, ФРГ-эй, Японой ба Канадын түбэй банкнуудай түлөөлэгшэд хабаадаба.

Экономическа хүгжэлтын байдал ба хараа түсэбүүд, мүнгэн һангай ба валютын асуудалнууд, уласхоорондын худалдаа наймаанай байдал, олонациональна корпорацинуудай ажал ябуулга, капиталис болон хүгжэжэ байгаа оронуудай хоорондохи, мүн зүүн ба баруун оронуудай хоорондохи харилсаанууд гэхэ мэтын орёо шухала асуудалнууд конференциин зүблэхэ зүйлдэ оруулагдаһан байна.

НИКОЗИ

КИПРИОТ АРАДАЙ АША ТУҺАДА

ТАСС

Киприот арад гансаараа бэшэ. Эб найрамдалда дуратай бүхы хүн түрэлтэн, социалис хани нэгэдэлтэ оронууд, нэн түрүүн хүсэн түгэс Советскэ Союз тэрэнэй тала барина гэжэ Кипрэй Ажалшан арадай түрүү үзэлтэй партиин (АКЭЛ) генеральна секретарь Э. Папаиоанну мэдүүлнэ.

Партийна эдэбхитэдэй Никозидо болоһон суглаан дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Кипрэй асуудалаар Советскэ Союзай заһан сэхэ хараа бодолдо үндэр сэгнэлтэ үгэбэ. Советскэ Союзай ООН-до оруулһан бүтэмжэтэй һайн дурадхалнууд, Кипр тушаа ТАСС-ай мэдүүлгэ киприодуудай зүрхэ сэдьхэлдэ халуунаар һайшаагдана гээд Папаиоанну тэмдэглээ.

Советскэ Союз ба бусад социалис оронуудтай Кипрэй дүтэ бололго киприот арадай байдалай, эдэнэй сүлөөрэлгын тэмсэлэй аша туһада харюусана гээд АКЭЛ-эй генеральна секретарь мэдүүлбэ.

ВАШИНГТОН

ДЭМЖЭЛГЭ ҮЗҮҮЛБЭ

ТАСС

Демократическа партиһаа США-гай президентын тушаалда дэбжүүлэгдэһэн Дж. Картерай кандидатураяа хуулитаар дэбжүүлхэдэнь дэмжэхэ байһан тухайдаа конгрессдэхи демокрадуудай бүлэгэй хүтэлбэрилэгшэд мэдүүлбэ.

Һая болотор Дж. Картергай ана-мана тулалдаха байха гэжэ багсаамжалагдаһан сенатор Г. Хэмфриин дурадхалаар демократическа бүлэглэлэй хүтэлбэри партиин июль һарада Нью-Йоркдо зарлагдахаар хараалагдаһан национальна съезд дээрэ Джорджи штадай урдын губернаторай кандидатурые дэмжэхэ шиидхэбэри абаба.

Шэнжэлэгшэдэй һанамжын ёһоор, Дж. Картерай кандидатурые президентын тушаалда дэбжүүлгэ съезд дээрэ хангагдаха юм гээд демократическа бүлэглэлэй хүтэлбэриин шиидхэбэри зоридорхойлно.

БОНН

Харилсаа холбоо хүгжөөхын түлөө

ТАСС

1975 ондо хэһэн ажал ябуулга тухайдаа ФРГ-гэй правительствын хэһэн тоосоон эндэ толилогдобо. Канцлер Г. Шмидт тэрэнэй оршол бэшэһэн байна.

Үнгэрһэн жэлдэ ороной правительствын политика бүхы гүрэнүүдтэй һайн харилсаа холбоо тогтоохо талаар шэглүүлэгдэһэн байна гэжэ Г. Шмидт тэмдэглэнэ.

Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ Европын зүблөөнэй недондо жэл дүүрэлгын дүнгүүд онсо удха шанартай байна гэжэ Баруун Германиин правительствын толгойлогшо бэшэнэ. Арадуудай амгалан ёһоор зэргэ оршохо, харилсаа холбоогоо үргэдхэхэ, уласхоорондын шахардуу байдал һуларуулгада нүлөөлхэ уялгатай гол ёһонуудые зүблөөндэ хабаадаһан оронууд абаһан байна.

Гэхэ зуура, 1975 ондо ФРГ-гэй правительство аюулгүй байдалай асуудалнуудта онсо анхаралаа хандуулжа, сэрэгэй асуудалнуудаар оролдолго гаргаһан, баруунай оронуудтай холбоотой байлгаһаа үндэһэлэн гараһан уялгануудаа дүүргэһэн байна гэжэ Г. Шмидт тэмдэглэбэ.

ЖЕНЕВЭ

Удаан болзорой программа баталагдаа

ТАСС

Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ Европын зүблөөнэй дүнгүүдэй үндэһөөр Европын оронуудай эрдэм, техникын харилсаае хүгжөөхэ хүдэлмэри ябуулха удаан болзорой программа жэл бүри үнгэргэгдэдэг сесси дээрэ харагдажа, баталагдаһан байна. ООН-ой Европодохи экономическа комиссида (ЕЭК) хабаатай оронуудай эрдэм, техникын асуудалнуудаар экспертнүүдэй жэл бүриин сесси эндэ үнгэргэгдөө.

Энэ жэлэй апрель һарада ЕЭК-гэй сесси дээрэ зүбшэн хэлсэлгэдэ табигдаһан «Оршон тойронхи байгаалиие сахин хамгаалха, транспорт ба элшэ хүсэ хүгжөөхэ талаар харилсаа холбоо тогтоолгын асуудалнуудаар ниитэ Европын конгрессүүдые гү, али гүрэнүүд хоорондын зүблөөнүүдые үнгэргэхэ тухай» совет дурадхалда сессидээрэ ехэ анхарал хандуулагдаа. Заседанида хабаадагшад Советскэ Союзай эдэбхи үүсхэлые үндэрөөр сэгнэн, совет дурадхал дотор шухала асуудалнууд табигдаа гэжэ тэмдэглэһэн байна.

Ниитэ Европын зүблөөнэй түгэсхэлэй актын тодорхойлолгонуудые бүрин хараада абажа, 1976—1981 онуудта эрдэм, техникын асуудалнуудаар ЕЭК-гэй хэхэ хүдэлмэриин программые баталһан байна.

ЛОНДОН

Расизмын харата ябуулгануудые буруушаана

ТАСС

Индиһээ, Пакистанһаа, Бангладешһээ орон нютагаа урилжа гарагшадай аша туһые Англида сахин хамгаалдаг «Ажал ябуулгын Азиин бүлэг» гэдэг эмхиин делсгацитай премьер-министр Дж. Каллагэн уулзажа хөөрэлдэбэ. Һүүлэй үедэ орон дотор үндэһэ яһанай илгаа гаргалгын улам үргэдэжэ байһан асуудалые уулзалгын үедэ зүбшэн хэлсэһэн байна. Мэдээсэгдэһэнэй ёһоор, Лондоной районуудай нэгэндэ үндэһэ яһанай илгаа гаргагшадай харата муухай һабарһаа Азида түрбэлтэй 17-той хүбүүн алуулһан байгаа.

«Национальна фронт» ба шэнэ түхэлэй фашис бусад бүлэглэлнүүд Ази болон Африка түбинүүдтэ уг гарбалтай хүнүүдые хашаха ябадал үргэлжэлүүлһээр.

Орон дотор үндэһэ яһанай илгаа гаргалгын һүүлэй үеын үйлэ хэрэгүүдые зорюута мүрдэн шэнжэлхыень нютагаа урилагшад премьер-министртэ эрилтэ табяа.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Уялгата алба»—түрүү бэшэг. «Конкурсдо хабаадалсахыетнай уринабди»—конкурсын гурим. «Мүрысөөнэй ябаса тухай»—суглуулбари. «Сагай уларил ба тарилга»—Л. Гончаровагай корреспонденци. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указууд. ТАСС-ай һүүлэй шэнэ һонин.

Хоёрдохи хуудаһанда. Партийна ажабайдал. «Ашаг үрын, шанарай нөөсэнүүд» — Р. Михайловагай статья. «Бригадын подрядна ажал» — В. Николаевай статья. Түрэл орон доторнай. Буряадай АССР-эй арадай хиналтын комитедтэ.

Гурбадахи хуудаһанда. «Үбгэ эсэгэнэрэймнай, манай ажабайдал» — Л. Ерофеевагай статья. «Амаралтын үдэр»—суглуулбари. «Одоо даа илаба»—Л. Карповай корреспонденци. Уласхоорондын шэнжэлэл. Мэдээсэлнүүд соносхолнууд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Хэн хаана һурахаб?»

СЭЕХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 11.00—«Ханинарта бэлэгүүд». «Үхибүүдэй уран гар» (үнгэтэ). 11.50—Забһарлалга. 12.00—Шэнэ һонин. 12.10—«Онтохонууд». 12.25—«Суворов»—уран һайханай фильм. 14.10—«Түрэл орон соогуур». Туркмениин ССР (үнгэтэ) 14.40—Гүрэнэй Кубаниин хасагуудай арадай хоорой концерт (үнгэтэ). 15.25—«Красное и черное» (5-дахи сери). 16.35 — «Тосхон: ажал хэрэгүүд ба шиидхэхэ асуудалнууд». 17.05 — СССР-эй арадай артистка И. Архиповагай концерт (үнгэтэ). 18.00—«Время». 18.30—Забһарлалга. 18.40—«Красное и черное» (5-дахи сери).

Улаан-Үдэ. 19.50—Телевизионно һонин. 20.10 — «Альтаир»—аха классайхидай клуб. 20.50—«Уласхоорондын шэнжэлэл» (буряадаар). 21.10—«Талын галнууд»—тележурнал (буряадаар).

«Орбита». 22.10—«Тосхон: ажал хэрэгүүд ба шиидхэхэ асуудалнууд». 22.50—«Красное и черное» (5-дахи сери). 24.00—«Время». 00.30—«СССР-эй арадуудай дуу, хатар» (үнгэтэ). 01.00—Футболоор СССР-эй чемпионат. «Шахтер» (Донецк)—ЦСКА.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.15—«Уласхоорондын шэнжэлэл». —18.35—«Нүхэр хүдэлмэришэн». 19.00—«Манай айлшан—Совет Армиин Улаан Тугта ансамбль».

«Орбита». 19.50—«Д. Шостакович». «Скрипкэ ба фортепианын наадаха соната» (үнгэтэ). 20.20—Социалис оронуудай телевидениин баримтата фильмүүд харуулагдаха. 21.15—СССР-эй арадай артистка И. Архиповагай концерт (үнгэтэ).

«СПОРТЛОТОГОЙ», «СПОРТЛОТО 2-ой» ТИРАЖАЙ ДҮНГҮҮД

«Спортлотогой», «Спортлото-2-ой» июниин 23-да үнгэргэгдэһэн 25 дахи тиражай дүнгүүдые Спортивна лотерейн главна управлени соголбо.

«Спортлото»: Нэгэшье хүн зургаан номер таабагүй. Табан номер таагшад — 4.594 түхэриг (67 карточка), дүрбэн номер таалһан хүнүүд — 82 түхэриг (4.232 карточка), гурбан номер таагшад 4 түхэриг абаха (92.146 карточка);

«Спортлото-2»: Мүн лэ нэгэшье хүн зургаан номер таажа шадаагүй. Табан номер таалһан хүнүүд — 4 536 түхэриг (32 карточка), дүрбэн номер таагшад—78 түхэриг (2.004 карточка), гурбан номер таалһан хүнүүд 4 түхэриг абаха болобо (44.264 карточка).

25-дахи тиражай шүүбэри июлиин 4-һөө августын 4 болотор түлэгдэхэ.

Редактор
Р. Б. ГАРМАЕВ.

...най адрес, теле...

Индекс: 670000, г. Улан-Удэ, ул. Ленина. Телефоны: редактора 2-54-54, приемная—2-... зам. редактора — 2-... зам. редактора — 2-... отв. секретаря — ... секретариат — 2 66-7... делы: партийной ... 2-60-91, сельского хозяйства ... 2-64-36 2-63-86, пропаганды и агитации — 2-56-32, ...мышленности и строительства — 2-61-35, советского строительства и быта — 2-6..., культуры и школ — 2-..., писем и селькоров—2-6..., информации — 2-34-05, общественная приёмная ... 2-56-62 машинное ... 2-57-63 корректорская ... 2-35-95, фотолаборатория 2-33 61.

Типография управления по делам издательств полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н.04634. Заказ № 01...